

Dini Törenler

İçindekiler

1. Doğu Katoliklik	3
1.1 Giriş	3
1.2 Suların Kutsanması	4
1.3 Hz. Meryem'in Ölümü.....	6
1.4 Aziz Havariler Petrus ve Pavlus'u Anma.....	8
2. Yahudilik	8
2.1. Giriş	9
2.3. Sukot	11
2.4. Roş Aşana	13
3. Roma Katolikliği	16
3.1. Ayak Yıkama	17
3.2. Vaftiz	19
3.3. Noel Arifesi Toplu Ayini	22
4. Doğu Ortodoksluğu	24
4.1. Giriş.....	24
4.2. Kutsal Liturji	26
4.3. Paskalya Arifesi	29
5. İslam	35
5.1 Giriş	35
5.2. Cuma Namazı.....	36
5.3. Kadir Gecesi	38
5.4. <i>Hac</i>	39
6.1. Anglikanizm.....	42
6.1.1. Vaftiz Törenleri ve Vaftiz.....	42
6.1.3. Nikah	44
6.2. Protestanlık	47
6.2.1. Vaftiz.....	47
6.2.2. Bebek Adamaları.....	49
7. Başlıca Diğer Dinler.....	51
7.1. Budizm	51
7.1.1. Meditasyon	51
7.1.2. Mandalalar	52
7.1.3. Budist Âdetleri	52
7.2. Hinduizm	54
7.2.1. Hindu Bebek Törenleri.....	54
7.2.2. Nikah Törenleri.....	54
7.2.3. Cenaze Törenleri.....	56

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

7.3. Sihizm.....	59
7.3.1. Beş Kural.....	59
7.3.2. İsim Koyma Töreni.....	61
7.3.3. Nikah Töreni.....	61

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

1. Doğu Katoliklik

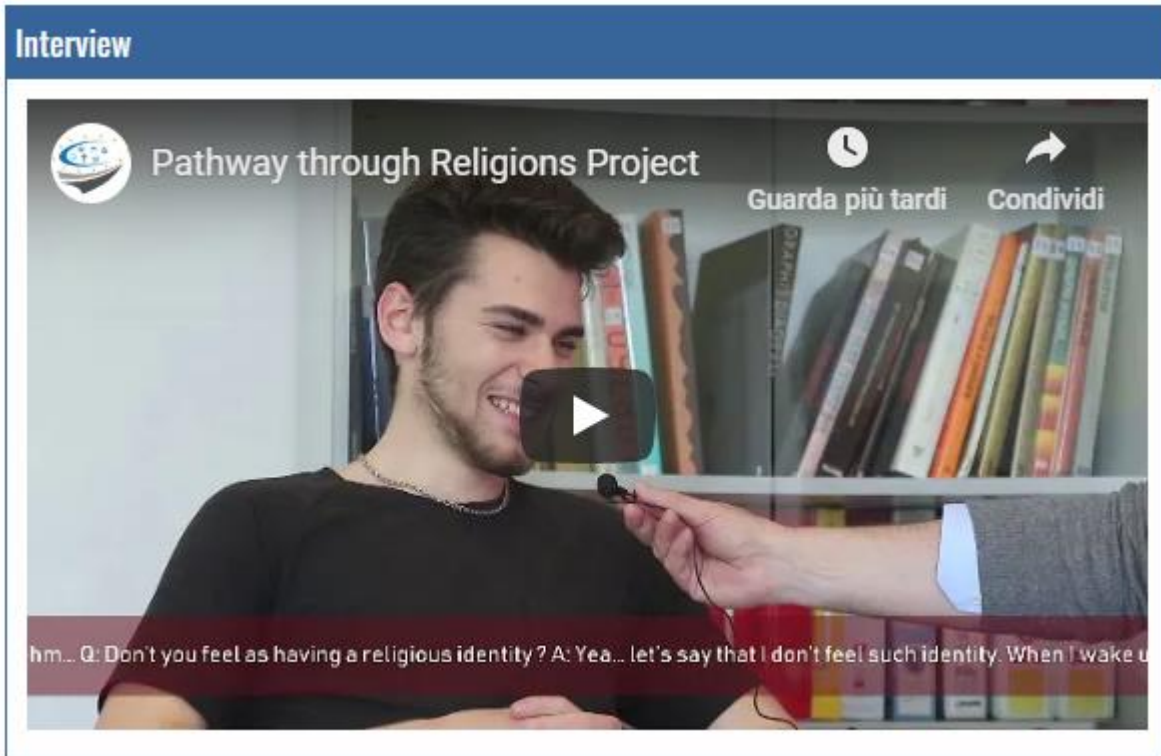
1.1 Giriş

Doğu Katolik Kiliselerinin liturjik törenleri 1582 yılında Katolik Kilisesi tarafından kabul edilen Miladi Takvimi izlemektedir ama 1054 yılında Doğu ve Batı Kiliselerinin ayrılmasından önce ayrılmamış kilisede kutlanılan törenlerin şeklini korumuşlardır; kısmen Jülyen Takvimini izleseler bile Ortodoks Kiliseleri tarafından aslına uygun olarak kutlanılan törenler ile çoğu kez aynılırlar.

En önemli liturjik tören Kutsal Liturjidir; Bizans geleneği Kutsal Liturjinin üç şeklini kabul etmektedir: Aziz John Chrysostom, Aziz Basil ve Önceden Kutsanmışın Liturjisi.

- Aziz John Chrysostom'ın Kutsal Liturjisi genellikle yılın her günü kutlanır.
- Aziz Basil'in Kutsal Liturjisi Noel'de, Epifani'de, Büyük Perhiz'in her pazar gününde, Kutsal Perşembe gününde, Paskalya Arifesinde ve Aziz Basil gününde kutlanır.
- Önceden Kutsanmışın Liturjisi Büyük Perhiz'in her haftasının çarşamba ve cuma günlerinde kutsama töreni olmadan kutlanır çünkü eklemek bir önceki pazar günü kutsanır.

Diğer önemli törenler liturjik takvimin tarihlerine göre İsa'nın, Meryem Ana'nın ve azizlerin hatırasıyla daima bağlantılı olan saatler liturjisi, tören alayları ve kutsamalardır.

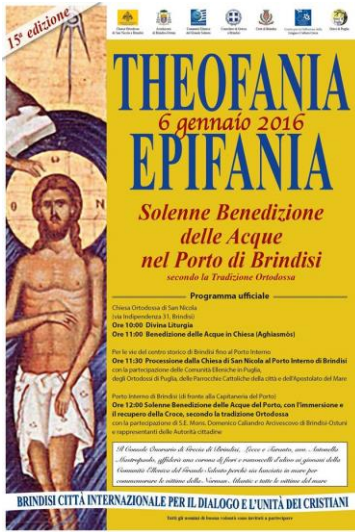

1.2 Suların Kutsanması

Bu tören (Ortodoks Kiliselerine ve Doğu Katolik Kiliselerine özgüdür) Kutsal Liturjinin son kısmından ya da akşam duasından sonra 6 Ocak'ta Yüce Tanrı'nın ve İsa Mesih'in Kutsal Teofanilerinin (= Tanrının insana görünmesi) kutlandığı günde gerçekleşir. Tören alayı; kilisenin dışındaki çeşmeye ya da bir nehre veya denize ya da kilisenin arkasında kutsanma için su dolu geniş bir konteynerle hazırlanmış destek yapıya gitmekten oluşur. Tören alayı boyunca bazı ilahiler söylenir, daha sonra papaz yardımcısı yüksek sesle bir dua okur ve papaz başka duaları kısık bir sesle okur; papaz yardımcısı dua okumayı bitirdiğinde papaz duayı yüksek sesle okur ve sonra koro tarafından takip edilen ilahiyi üç kez söylerken aromatik otlar demetiyle birlikte ellerinde tuttuğu haçı üç kez suyun içine daldırır. Haçı korumakla sorumlu olan kişi törende bulunan tüm insanların kafasına kutsal suyu bir dalla serperken, törende bulunan tüm insanlar da haçı korumakla sorumlu kişinin tuttuğu Kutsal Haç'a giderler ve onu öperler. En sonunda kapanış ilahisi söylenir.

Fener'deki törenin resmi, İstanbul, Türkiye

Brindisi'deki kutsal öğüt, İtalya

Bu törende bulunan semboller temelde üç tanedir: haç, su ve aromatik otlar. Haç vaftiz gününde Ürdün'ün sularını kutsayan İsa'nın kutsallığını belirtir, su inançlının arınmasını temsil eder bu yüzden de törene liderlik eden kişi tarafından serpilmektedir, aromatik otlar geleneğe göre İsa'nın çarmıha gerildiği alanda ortaya çıkanları hatırlatmaktadır.

Törenin dinsel değeri esasen yatıştırıcıdır çünkü tören yılın başlangıcında gerçekleşir ve Yunan geleneğine göre o gün inançlının kutsal dileklerini kabul etmek için "cennetin kapıları açıktır".

İnançlıların törene katılımı çok fazladır çünkü kısmen bazıları tören alayındaki liturjik objeleri (ikonalar, mumlar, tütsü) taşımak zorundadır ve haç nehirlere veya denize atıldığında inançlı erkek haçı kurtarmak zorundadır.

Kutsanma bazen tamamen kilisenin içinde gerçekleşse bile tören dışarda yapılır, ayrıca tören de zorludur çünkü Doğu Avrupa'da

ocak ayının başlarında hava genellikle dondurucudur ve sular donmuş olur.

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

Resimler

Lecco'daki törenin resimleri, İtalya

Lecco'daki törenin resimleri, İtalya

Padua'daki törenin resimleri, İtalya

Proje Numarası

Videolar

S. Maria in Cosmedin Bazilikası'ndaki kutsanma töreni, Roma, İtalya

Floransa'daki Ukrayna Katolik Kilisesinin töreni

Floransa'daki Ortodoks Kilisesinin töreni

Budapeşte'de tören

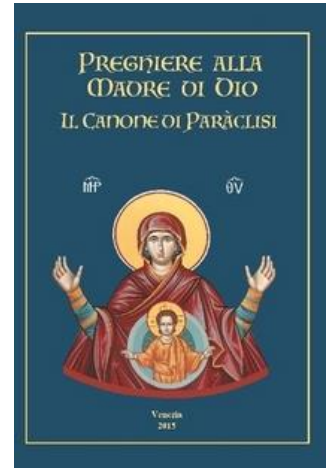
Palermo'daki Ortodoks Kilisesinin töreni

1.3 Hz. Meryem'in Ölümü

Bizansın Meryem Ana'ya (*Theotòkos*) bağlılığı kendini büyük ölçüde liturjik ibadette ve özellikle bazı kompozisyonlarda belli eder.

Bunlardan biri, yaklaşık dokuzuncu yüzyılda yazılan şefaatchi kanon (= *Meryem Ana'yı savunmak*), Doğu Hristiyanlığında geniş ölçüde yaygın ibadetle ilgili bir metindir ve zorluk ya da büyük ızdırap zamanlarında kullanılan πάνα κλίσε, Meryem Ana'nın şerefine liturji töreninin, önemli kısmını temsil eder ve çoğunlukla Hz. Meryem'in Ölümünün Büyük Perhizi boyunca yani Azize ve Kutsal Meryem'in Ölümünün büyük kutlamasından önceki iki hafta içinde her gün söylenir. Törenin yapısı ve organizasyonu oldukça karışıktır, bölgelere ve şartlara göre çeşitlilik gösterir ama liturjinin merkezinde dualarla araya serpiştirilen dokuz oddan oluşan Şefaatchi Kanon hâlâ vardır.

Paraklesis'in sonunda, 14 Ağustos akşamında, Bakire'nin kefenini sembolize etmek ve tören alayında taşınması için uyuyan Bakire'yi resmeden "epitafyos" (=epitaf) adlı nakışlı bir kumaştan yapılmış özel bir ikona bir tabutun içine yerleştirilir.

Şefaatchi Kanon'un İtalyan baskısının kapağı

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

Resimler

Doğu Katolik papaz ve Latin papaz Hz. Meryem'in Ölümünün tören alayını Montebello Ionico'da (CS) açıyor

Papalığa ait Yunan Papaz Okulundaki epitaf

Modern epitaf (21. yüzyıl)

Ortodoks Epitafı (19. yüzyıl)

Video

Macchia Albanese'deki (CS) Hz. Meryem'in Ölümünün tören

1.4 Aziz Havariler Petrus ve Pavlus'u Anma

Özel bir tören düzenlenen Aziz Petrus ve Pavlus Bayram Günü Doğu Kiliselerinin liturjik takviminin en önemli on iki kutlamasından birisidir. Liturjinin ve akşam duasının sonunda bazı topluluklarda tören alayında taşınan iki azizin ikonası inançlarının saygısına sunulur.

Havariler Petrus ve Pavlus'un Bayram Günü ve Anma Töreni, bayram gününün sabahında yapılan ve sabah (*Orthros*) töreninden önce gelen Aziz John Chrysostom'un Kutsal Liturjisiyle kutlanmaktadır. Kutsal akşam duası Bayram Gününden önceki akşam yapılır.

Aziz Havariler Petrus ve Pavlus'un doğu ikonaları

Doğu Kiliseleri güzel sunuma sahiptir ve kilisenin bir resmini tutarak birlikte duran her iki Havarî'yi gösteren ikonayla birlikte Havariler Petrus ve Pavlus'un önemini ve ününü kabul etmektedir.

Tanrımız tarafından seçilen her iki Havarî cesaretleri, ruhsal dayanıklılıkları ve akılları aracılığıyla ilk kilisenin kuruluşunda ve büyümesinde etkiliydiler. Bu yüzden İsa'nın Müjdesi uğruna ölüm bile emredilen kilisenin "önemli üyeleri" olarak tanınmaktadırlar.

SS Havariler Petrus ve Pavlus'un tören alayı (Latin Kilisesi)

Aziz Petrus ve Pavlus'un Bizans töreninin başlangıcı

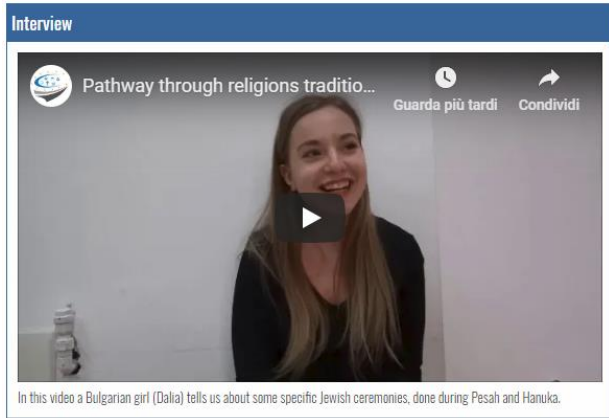
İkonada Havarî

Petrus sağ eliyle bir kutsama sunarken, ilk kilisenin ulu misyoneri Havarî Pavlus bir İncil Kitabı tutmaktadır. İkonanın tepesi kutsal alanı temsil eden bir yarım dairedir. Işıklar Gerçek İnançın Tanrı tarafından seçilmiş iki müjdecisinin üzerinde kutsamaları ve Tanrı'nın mevcudiyetini temsil eden yarım dairede genişlemektedir.

2. Yahudilik

2.1. Giriş

Bu bölümde Yahudi törenleri hakkında bilgi bulabilirsiniz – bölüm Şavuot, Sukot ve Roş Aşana hakkında bilgi sunuyor. Törenler her kültürün önemli parçasıdır. Eğer Roş Aşana oldukça popülerse bu durum birçok din ve kültürde benzer törenleri bulabilmeniz yüzündendir, Şavuot ve Sukot bu kadar popüler değildir ama yıl boyunca en önemli bayramlardan ikisidir ve çok özel törenlerle, yüzyıllarca sürdürülen geleneklerle ilişkilidirler.

2.2. Şavuot

Takvimdeki tüm Yahudi bayramlarından Şavuot en bilindik olanı değildir. Ama başlıca yıllık üç törenlerinden biridir ve yazın ilk zamanlarında, İbrani ay Sivan'ın altıncı gününe rastlar, bir ile iki gün arasında gerçekleşir. Bayram Tevrat'ın on emrinin bildirimini anar ve İngilizcede Haftaların Bayramı (Şavuot 'haftalar' anlamına gelir) olarak adlandırılır.

Şavuot'un iki önemi vardır. İsrail'deki çok önemli buğday hasatını (Exodus 34:22) ve —Tevrat'ın verilişi ve Şavuot arasındaki kutsal metinde topluluk belirgin olmamasına rağmen— Tanrı'nın Sina Dağı'nda toplanan İsrail ulusuna Tevrat'ı verdiği günün yıl dönümünü anar.

Bayram, kutsal üç hac bayramı olan Şaloş Regalim'den biridir. Şavuot kelimesi haftalar anlamına gelir ve Ömer'in Sayılmasının bitimini anar. Şavuot tarafından hemen takip edilmek için tarihi Hamursuz Bayramı'nın tarihiyle doğrudan bağlantılıdır, Tevrat yedi haftalık Omerin Sayılmasını, Hamursuz Bayramı'nın ikinci günü başlar, emreder. Bu günlerin ve haftaların sayılmasının Tevrat'ın verilişi için beklentiye ve isteği dile getirdiği anlaşılır. Hamursuz Bayramında İsrailoğulları Firavun'a olan köleliklerinden azat edilmişlerdi, Şavuot'ta onlara Tevrat verildi ve Tanrı'ya tapmaya kendini adanmış bir ulus haline geldiler. Kral Davud'un ölüm yıldönümünü geleneksel olarak Şavuot'ta kutlanır. Hasidik Yahudiler de Baal Shem Tov'un ölüm yıldönümünü yerine getirir.

İsraildekiler ve Ortodoks topluluğundakiler ondan daha çok haberdarken, Şavuot Yahudi diasporasındaki seküler Yahudilere daha az aşına gelen Yahudi bayramlarından biridir. Yahudi

İsrail topraklarının buğday hasatının başlangıcını sembolize etmek için buğday başaklarını kullanan coşkulu bir Şavuot töreni

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

kanunlarına göre Şavuot İsrail’de bir gün, Diasporada iki gün boyunca kutlanmaktadır. Reformist Yahudilik Diasporada bile sadece bir gün kutlar.

İncil’de Şavuot Haftaların Bayramı olarak adlandırılır (Hag ha-Şavuot, Exodus 34:22, Tesniye 16:10); Hasat Bayramı

(Hag ha-Katsir, Exodus 23:16) ve İlk Meyvelerin Günü (Yom ha-Bikkurim, Eski Ahitte Dördüncü Kitap 28:26).

Talmud Şavuot’tan bu bayramda çalışmaya karşı yasağı, bayramın ve Hamursuz Bayramı’nın süresinin bitimine işaret eden Atzeret (kelimesi kelimesine “kendini tutma” veya “kendine hâkim olma”) olarak bahseder. Şavuot Hamursuz Bayramı’ndan 50 gün sonra gerçekleştiği için Helenistik Yahudiler ona "Pentekost" ("ellinci gün") adını vermişlerdir.

Şavuot 2018’de 19 Mayıs gün batımından 21 Mayıs akşamına kadar denk gelir. Tarih doğrudan, Hamursuz Bayramı’ndan hemen altı hafta sonra denk gelen Şavuot’la birlikte, Hamursuz Bayramına denk gelir. Yahudi kanunlarına göre Şavuot İsrail’de bir gün, Diasporada (İsrail dışı) iki gün boyunca kutlanmaktadır. Bununla birlikte Reformist Yahudilik Diasporada bile sadece bir gün kutlar. Bayram Tanrı’nın Sina Dağı’nda toplanan tüm İsrail ulusuna Tevrat’ı verdiği günün yıl dönümünü ve İsrail topraklarındaki buğday hasadının başlangıcını da anar. Gün genellikle süt ürünlerinin ve balığın tüketimiyle anılır çünkü Tanrı emirlerini vermeden önce Tanrı’ya inananlar ne tür eti yemelerine izin verileceğinden emin değildi. Tüketilen sütlü yiyecekler arasında peynirli kek, peynirli puf börekleri, peynirli hamur ve peynirli sembusek vardır.

Yeşillik ve çiçekler Şavuot boyunca evleri süslemek için sık sık kullanılır çünkü Tanrı’nın sözcüklerinin beklentisiyle Sina Dağı’nın birden çiçek açmaya başladığı düşünülmüştü. Üstelik bütün gece süren Tevrat Çalışması, ayrıca Rut Kitabından okumalar ve sinagogda Akdamut isimli liturjik bir şiir vardır.

Çiçekler ve yeşillik törenin sembolizmine anahtardır (Şavuot)

Resimler

Nablus’taki Şavuot törenleri, Batı Şeria, Filistin

Şavuot, Kibutz Gan-Shmuel, İsrail

Yaklaşan Yahudi Bayramı Şavuot öncesinde geleneksel beyaz elbise giyen İsrail'deki Etiyopyalı kızlar bir tarlada dururken meyve ve sebze sepetini tutuyorlar

Videolar

Moşhav Bilu'da Şavuot Töreni, İsrail 04.06.2014

Şavuot İlk Meyvelerin/ İkiz Ekmeğin Yeniden Sahnelenmesi

2.3. Sukot

Sukot (Barakaların ya da Çadırların Bayramı) Şaloş Regalim olarak bilinen Kutsal Kitap temelli üç hac bayramından biridir. Aslında meyve hasadı için şükran günü olarak kabul edilen bir tarım bayramıdır. Sukotlar Yahudilerin Mısır'dan çıkıştan sonra kırk yıl çölde yolculuk yaparken yaşadıkları kulübemsi yapılardır. Geçici bir mesken olarak suka tüm varlıkların kırılgan olduğu gerçeğini de simgeler ve bu yüzden Sukot evlerimizin ve bedenlerimizin barınağının değerini bilme zamanıdır.

Sukot ilk olarak bir suka inşa ederek kutlanır. Yahudilerin sekiz gün (yedi günü İsrail'de) sukanın içinde yemek yemesi gerekmektedir, hatta bazıları bayram süresince sukanın içinde uyur. Suka süslenir ve ilk gün çoğu iş türünün yasaklandığı kutsal bir gün olarak kabul edilir. Hahamlar arbat ha'mininim

Faslı Yahudiler ve İsrailli Yahudi turistler Sukot Bayramı'nı kutlamak için dini törene katılıyor

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

(dört tür bitki) bir arada tutulması ve bayram boyunca sallanması gerektiğini söylediler. Bunlar İncil’de bahsedilen dört bitkiye dayanmaktadır ve haham versiyonu şunları içermektedir: etrog (ağaç kavunu meyvesi), lulav (hurma ağacı yaprağı), hadas (mersin ağacının yaprakları) ve aravah (söğüt ağacının yaprakları). Bu sallama töreni antik dünyada tapınakta gerçekleştirilirdi.

Yahudi Takviminde Sukot Tışri ayının 15’inde başlar ve Tışri ayının 21’ine kadar devam eder. Sukot ilk olarak bir suka inşa ederek kutlanır. Yahudilerin sekiz gün (yedi günü İsrail’de) sukanın içinde yemek yemesi gerekmektedir, hatta bazıları bayram süresince sukanın içinde uyur. Suka süslenir ve ilk gün çoğu iş türünün yasaklandığı kutsal bir gün olarak kabul edilir. Hahamlar **arbat ha’minimin** (dört tür) bir arada tutulması ve bayram boyunca sallanması gerektiğini söylediler. Bunlar İncil’de bahsedilen dört bitkiye dayanmaktadır ve haham versiyonu şunları içermektedir: **etrog** (ağaç kavunu meyvesi), **lulav** (hurma ağacı yaprağı), **hadas** (mersin ağacının yaprakları) ve **aravah** (söğüt ağacının yaprakları). Bu sallama töreni antik dünyada tapınakta gerçekleştirilirdi.

Sukot’un yedinci gününe **Hoş’ana Raba** adı verilir. O gün arbat ha’minim tutulurken ve özel dualar okunurken, Yahudiler sinagogda odayı yedi kez döner.

Etli hamur (doldurulmuş hamur köfteleri) haricinde geleneksel Sukot yemekleri yoktur. Sukot yemeği için ilham kaynağı bayramın hasat kökeninden gelebilir ve yemekler taze meyveleri ve sebzeleri ya da hasat edilen malzemeleri içerebilir. Elbette Hallah ekmeği, tavuk çorbası ve kugel (bir tür güveç) (veya yılın herhangi bir zamanında) servis edilebilen geleneksel Yahudi yemekleridir.

Ultra Ortodoks Yahudi erkekler, diğer iki dalla bağlı hurma ağacı yaprağını ve etrog ağacının meyvesini tutarak Kudüs’teki Yahudi Bayramı Sukot boyunca Belz Yeşiva’da Sukot ibadetlerine katılırlar. Bir hafta süren bayram İsrailoğullarının çölde kırk yıl yolculuk yapmalarının kutsal hikâyesini anar ve süslenmiş kulübeler geçici barınak sembolü olarak dini yapıların dışına inşa edilir.

Resimler

Ağlama Duvarında Sukot’un Son Günü

Sukot Hasat Töreni

İncil’de bahsedilen dört meyve Sukot’ta yenilmektedir. Bitkiler “etrog” (ağaç kavunu meyvesi), “lulav” (hurma ağacından olgun, kapalı bir yaprak) “hadas” (mersin ağacının yaprakları) ve “aravah”tır (söğüt ağacının yaprakları). Hahamlar Dört Tür’ün bir arada tutulması ve bayram boyunca sallanması

Videolar

Bu video Sukot törenini göstermektedir.

Bu video Sukot açılış törenini göstermektedir.

2.4. Roş Aşana

Yahudi Yeni Yılı olarak bilinen Roş Aşana (İbranice “yılbaşı”) Yahudi dini bayramlarını, yargı zamanını, yardımseverliği ve Yahudi Takvimindeki yeni başlangıçları başlatır... Roş Aşana çoğunlukla eylül ayında her yıl farklı bir güne denk gelir. İki günlük tören ilk tam günden önceki akşam gün batımında başlar. Şu anki anlamında “Roş Aşana” tabiri Tevrat’ta yer almaz. Levililer 23:24 yedinci ayın ilk gününün bayramından "Zikhron Teru'ah" ("[boynuzların] üflenmesiyle [bir] hatırlatıcı") olarak bahseder, ayrıca Levililer’in aynı kısmında (Şabat Şabaton) veya sondan ikinci Şabat ya da meditasyona yönelik dinlenme günü ve “Tanrı’ya kutsal gün” olarak bahsedilir. Bu aynı kelimeler kutsanmış günleri ifade etmek için Mezmurlarda yaygın olarak kullanılır. Tevrat’ın Çölde Sayım Bölümü 29:1 bayramı Yom Teru'ah ("[Boynuzu] üfleme günü") olarak adlandırır ve Tanrı'nın Hz. İbrahim'i test etmek amacıyla oğlu İsmail'i kurban etmesini istemesi vasıtasıyla İsmail'in yerine bir koçun kurban edilmesi ve kesilmesi emredilen kurbanlık hayvanlar, koçları kapsar, gibi konuları sembolize eder. Yahudi Yeni Yılı’nın kökeni antik Yakın Doğu’nun tarım toplumlarındaki ekonomi yılının başlangıcıyla bağlantılıdır. Yeni Yıl ekme, büyüme ve hasat döngüsünün başlangıcıydı, hasat başlıca tarım bayramlarının kendi küçük topluluğu tarafından anıldı.

Roş Aşana’nın ana geleneği Şofar’ın, koç boynuzu, sesini duymaktır. Bayramın her iki sabahında (Şabat’ın ilk gün olması dışında, o durumda Şofar’a sadece ikinci gün üflüyoruz) Şofar’ı dinlemek sevaptır.

Roş Aşana Töreni

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

Sabah törenleri boyunca Tevrat okumasını takiben Şofar'a ilk seferde otuz kez ve Mushaf Töreni boyunca (ve hemen akabinde) yetmiş kez kadar üflenir. Sinagoga gelemeyen biri için günün geri kalanında Şofar'a üflenebilir. Eğer anlayamadıysanız, "ev ziyareti" ayarlamak için lütfen size en yakın Chabad merkeziyle iletişime geçin.

Başlıca her Yahudi bayramında olduğu gibi kadınlar ve kızlar Roş Aşana'nın her akşamında mumları yakar ve uygun duaları okurlar. İkinci gece (ya da ilk gece akşamdan sonra aydınlatma varsa) mevcut alevi kullandığınızdan emin olun. Shehechiyanu duasını okurken yiyiyor olacağınız yeni meyveyi (ya da giyiyor olduğunuz giysiyi) düşünün. İnsanlar bayramın her gecesi ve günü bayram yemeklerini yerler. Diğer tüm bayram yemekleri gibi şarabın üzerine kiduşu okuyarak başlıyoruz ve sonra ekmeğin üzerine dua okuyoruz. Ekmek (geleneksel olarak **yuvarlak Hallah somunu** olarak pişirilmiş ve genellikle kuru üzüm serpilmüş) tatlı bir yıl dileğimizi ifade ederek tuz yerine **bala** bandırılır. Bunu Roş Aşana'da, Şabat Şuvah'ta (Yom Kipur'dan önceki Şabat), Yom-Kipur öncesi yemekte ve Sukot boyunca yapıyoruz.

Biri Roş Aşana'nın ilk gecesinde Yahudi bir erkekle karşılaştığında ona şöyle temennide bulunur, "Leshana tovah tikatev v'tichatem," ya da bir kadınla karşılaştığında ona şöyle temennide bulunur, "Leshana tovah tikatevee v'tichatemee" ("Sana iyi bir yıl yazılsın ve mühürlensin"). İlk geceden sonra onlara "G'mar chatimah tovah" ("[Hayat Defteri'nde] iyi bir yazı ve mühürleme") dileyin. Günün çoğu sinagogda geçirilir. Akşam ve öğleden sonraki dualar normal bir bayramda okunan dualara benzerdir. Ama sabah törenleri önemli ölçüde daha uzundur. **Mahzor** isimli bayram dua kitabı tüm gün için tüm duaları ve Tevrat okumalarını kapsar. En önemli ekleme Şofar üfleme törenidir.

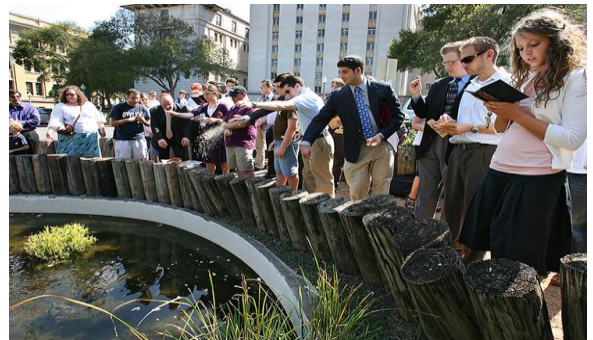
Roş Aşana'da Taşlık Âdeti

"Taşlık" kelimesi "Atacaksınız." anlamına gelir. Bu bağlamda, en az on dördüncü yüzyıl kadar erken, ama muhtemelen çok daha erken, tarihten gelen, Mika Kitabının son ayetlerine dayanan bir âdeti ifade eder (Mika) 7:18-20.

Resimler

Yargı ve tövbe zamanı, "yargı günü" veya "tövbe günü" olarak bilinir. Bayramın en önemli ritüellerinden biri Şofar'a veya koç boynuzuna üfleme. Dini Bayramlar boyunca tövbeye çağrı olarak kullanılır.

Taşlık Ritüeli – birinin günahlarının sembolik olarak atılması

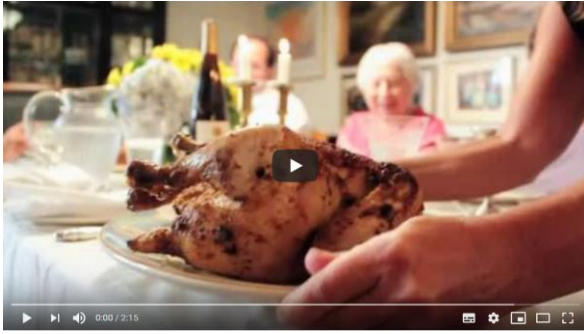

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

Miami İsrail Sinagogu'nda Roş Aşana Töreni

Video

Video Roş Aşana'nın nasıl kutlanacağı konusunda bazı pratik adımlar veriyor.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

3. Roma Katolikliği

Dini törenler bireylerin ya da toplulukların hayatlarının en önemli veya anlamlı dini olayları nedeniyle gerçekleştirilen ya da kutlanan etkinliklerdir.

Roma Katolikliği durumunda törenler örneğin Noel Arifesi Toplu Ayini, Hamsin Yortusu Arifesi, Paskalya Arifesiyle birlikte yılın önemli zamanlarını ya da örneğin vaftiz veya evlilik gibi yedi kutsal gizemle birlikte bireylerin hayatlarının önemli zamanlarını anabilir. Diğer tören türleri haftalık pazar ayini gibi daha sık ya da normal olayları kapsar.

İsa Mesih'in amellerinden türeyen ve Trento Konsili'yle birlikte on altıncı yüzyıl boyunca resmen düzenlenen kutsal yedi tören Tanrı'nın lütfunu vurgulamak ve yönlendirmek için bireylere ilişkin törenlerin en önemlilerinden bazılarıdır.

Kutsal yedi tören şunları kapsar:

- Kutsal kabul töreni gizemleri olan vaftiz (Dışarda suyla ilgili tabela tarafından işaret edilen kilisede yeniden doğma ve kabul töreni), güçlendirme (Vaftizi güçlendirmek ve kabul etmek) ve Efkaristiya (Hristiyan ibadetinin ana ameli)
- Kutsal şifa gizemleri olan barışma (günah çıkartma vasıtasıyla tinsel şifa) ve hastaları meshetme (ya da ölecek veya ölme ihtimali olan insanlara ayrılmış kutsal yağ sürme gizemi)
- Kutsal hizmet gizemleri olan ruhbanlık (insanlar papazlar, piskoposlar veya yardımcı papazlar olarak kendilerini ibadete veya kiliseye verebilirler) ve evlilik bağı (evlilik).

Ayrıca Hristiyan bir bireyin hayatındaki belirli bölümler kutlamayla ve özel törenlerle anılır. Bunlar vaftizi veya Hristiyan Kilisesinde doğumu; kilisede üyelik için bilinçli bir bağlılık olan güçlendirmeyi, nikahları ve cenaze törenlerini kapsar.

3.1. Ayak Yıkama

Çile Haftasının en çarpıcı geleneklerinden biri Kutsal Perşembe Ayınındeki “ayak yıkama”dır.

Son Akşam Yemeği’nde Hz. İsa “ev sahibi” ve havariler “misafirler”dir. Yorgun gezginlerin ayaklarını yıkama ev sahibi tarafından Yahudi olmayan köleye verilen bir işti. Yahudi bir kölenin ayak yıkaması bile beklenmezdi. Yemek veren ev sahibi bu iğrenç görevi yerine getirmek için kendisini kesinlikle küçük düşürmezdi. Eski Filistin’de gezginlerin ayaklarında sandaletler olurdu ve bu yüzden ayakları kirli yollarda geldiklerinden dolayı çok pis olurdu. Ama Aziz Pavlus şöyle der: «Tanrı biçiminde olduğunu düşünen Yüce İsa Tanrı’yla eşitliği sıkıca sarılacak bir olay olarak görmedi ama bir hizmetkâr biçimini alarak kendisini bu durumdan sıyırdı» (Filipililer 2,5-7) Hz. İsa’nın kendisi bize «aranızda en üstün olan, ötekilerin hizmetkârı olsun» demiştir (Matta 20,16), ayak yıkamayla hizmetkârın ve en önemsiz kimsenin görevini üstlenme gönüllülüğünü göstermiştir.

Hız İsa’nın müritlerinin ayaklarını yıkama sebebi onlara devam ettirmeleri için bir örnek sunmaktır. Daima tevazuyu sahiplenecekler ve birbirlerine hizmet edeceklerdir. Aziz Augustinus şöyle yazmıştır: «[insan] hilekârın gururunu taklit ederek kaybolduğu için bulunduğunda ona kurtarıcının tevazusunu taklit etmesini bildirin».

Tören In Coena Domini ayını boyunca papaz tarafından gerçekleştirilir. 2014 yılında Papa Francis törenin artık erkeklerle ve erkek çocuklarıyla sınırlı olmamasını, kadınlarla genç kızları da kapsamı gerektiğini söyleyerek Kutsal Perşembedeki geleneksel ayak yıkama ritüeli için kuralları değiştiren kararı bildirmiştir. Karar törene katılanların tüm topluluğun temsilcisi olması gerektiğini buyurmaktadır. Papa Francis’in yazdığı değişiklik «Son Akşam Yemeği’nde Hz. İsa tarafından gerçekleştirilen jestin tam anlamını, dünyanın kurtuluşu için ‘sonuna kadar’ kendisini feda etmesini, sonsuz merhametini dile getirmek, uygulamanın yöntemini geliştirmek için bir teşebbüs»tür.

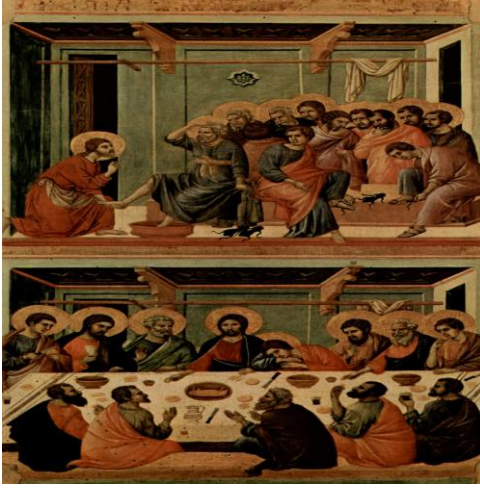
Bu törenin anlamını açıklarken Papa şöyle dedi: «The Upper Room (Hristiyan Örgütü) bize hizmetten, Hz. İsa’nın müritlerinin ayaklarını yıkayarak müritlerine verdiği örnekten bahseder. Birbirlerinin ayaklarını yıkama birbirlerini sıcak karşılamayı, kabul etmeyi, sevmeyi ve birbirlerine hizmet etmeyi ifade eder. Fakirlere, hastalara ve toplumdan dışlanmışlara, uğraşmasını zor bulduğum ve canımı sıkıran kişilere hizmet etme anlamına gelir».

Resimler

GIOTTO, İsa Müritlerinin Ayaklarını Yıkıyor, Padova, Scrovegni Şapeli, 1303-1305

Yahuda’nın zafer takı duvarında ele verme olayından sonra hikâye aşağı katta şapelin pencere tarafında (sağ taraf) devam eder. Burada İsa Mesih’in Çilesinin – Son Akşam Yemeği’nin, Ayak Yıkamanın, Yahuda’nın Öpücüğünün, Caiaphas’ın Önüne Getirilen İsa’nın ve Kırbaçlamanın olay yerlerinin muntazam bir düzenlemesine (dışardaki olay yerinin iki yanı içerdeki iki olay yeri tarafından çevrilir) sahibiz. Detaylar, özellikle de Hz. İsa ve Petrus arasındaki bakışmaların yoğunluğu çok doğrudur.

DUCCIO DI BUONINSEGNA, Son Akşam Yemeği ve Ayak Yıkama, Siena, dell'Opera Metropolitana del Duomo Müzesi, 1308-1311

Ayak Yıkama ve Son Akşam Yemeği, Maestà Tablosu'nun ana sicilini ait olan Duccio di Buoninsegna imzalı bir eserdir. İki resim, birlikleriyle Kutsal Perşembenin kalbini oluşturan iki konuyu temsil etmek için tek bir tablo üzerinde yapılmıştır. Ayak Yıkama sadece Aziz Yuhanna'nın İncilinde anlatılır.

TINTORETTO isimli JACOPO COMIN, Müritlerin Ayaklarını Yıkayan İsa, Madrid, Prado Müzesi, 1548-1549

Müritlerin Ayaklarını Yıkayan İsa Tintoretto'nun favori konularından biriydi ve bu konu hakkında kendisinin yaptığı bilinen en az altı eser vardır. Yeni Ahitten (Yuhanna 13,1-20) olan bu hikâye çeşitli pozlarda ve hareketlerde bulunan birçok karakterle birlikte karışık bir görüntü gerektirdi, çeşitlilik ve zorluk Tintoretto'yu cezbedi. Sağdan bakıldığında, resim olağanüstü bir biçimde uyumludur. Karakterler arasındaki ölü boşluklar ortadan kalkar, kompozisyon İsa ve Aziz Petrus ile başlayan köşegen boyunca sıralı şekilde gözükür ve eserin gerçek ufuk noktası olan kanalın ardındaki kemerdeki uca kadar Havarilerin çevrelediği masa boyunca devam eder.

SIEGER KÖDER, Hz. İsa Petrus'un Ayağını Yıkıyor, Sieger resminde ekmek ve şarabın yanında yıkanan ayağı sahneler. Hz. İsa'nın duruşu anlamlıdır, adama hizmet etmek için öne eğilmektedir. Aziz Yuhanna'nın İncilinde bildirildiği gibi sahneyi ve Hz. İsa ile Petrus arasındaki karşılaşmanın yakınlığını tuval üzerinde yeniden oluşturur.

PAPA FRANCIS, Kutsal Perşembede Ayak Yıkama Töreni, Roma, "Our Father" Kilisesi Rebibbia Yeni Kompleks Bölge Hapishanesi, 2 Nisan 2015

Son Akşam Yemeği'nin Kutsal Perşembe Toplu Ayini boyunca Papa Francis on iki mahkumun ve hapse atılmış annesiyle birlikte, yavaş yavaş, bir ocağın ayağlarını yıkadı. Roma'da

Videolar

Hiz. İsa müritlerin ayaklarını yıkıyor – İsa Mesih'in Çilesi filmindeki bu sahnede Hiz. İsa kendisini kırbaçlayan adamlardan birinin ayağına şöyle bir bakar ... Ve tam da bir gece öncesini, her bir müritin ayaklarını yıkadığı zamanı hatırlar. Yahuda'ninkini bile... Ve şöyle dedi: "Size örnek oldum."

Papa ayak yıkama ritüelini açıklıyor- 12 Mart'ta özel bir yıl dönümü konuşması boyunca Papa Francis Hiz. İsa'nın müritlerinin ayaklarını yıkama jestinin anlamını açıkladı.

3.2. Vaftiz

Hristiyanlıkta vaftiz suyu kafaya dökerek ya da serpererek veya suya batırarak sembolize edilen kiliseye kutsal kabul gizemidir. Törene genellikle şu sözlerle eşlik edilir «Seni Baba, Oğul ve Kutsal Ruh adına vaftiz ediyorum». Aziz Pavlus tarafından oluşturulan öğretilerde, geçmiş günahları silmeyi ve bireyin yeni bir hayata yeniden doğuşunu ifade eder.

Yıkanmanın ya da banyo yapmanın çoğu eski toplumlarda ibadetler ve kurban için bir hazırlık veya günahın kefareti olarak yaygın olduğu iyi bilinir. Sıcak ülkelerde bu bağlantı muhtemelen daha soğuk iklimdekilerden bile daha yakındır ve bu yüzden Doğu'da dini törenlerde yıkanma sıklığı daha yaygındır. Suya batırma ritüeli geleneksel olarak Yahudilikte arınma (kadınlar tarafından kullanılan adet sonrası veya ritüel banyo olan mikvede) ya da kutsama töreni (özel dualarla eşlik edilen din değiştirme ritüellerinde) sembolü olarak önemli bir rol oynamıştır. İncil'e göre Vaftizci Yahya Hiz. İsa'yı vaftiz etti. İkinci yüzyıldan başlayarak bir vaftizin geçerli olması için vazgeçilmez öğeler su ve Kutsal

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

Üçlü'nün zikri olmuştur.

Vaftiz için başlangıçta dini amaçlara tahsis edilen küçük, yuvarlak Roma yapıları kullanılıyordu ama aslında vaftiz sadece üç bayramda -Paskalya, Pentekost ve Epifani- yapıldığından dolayı din değiştiren kimselerin artan sayısını sığdırmak için eski Roma yapılarının genişlemesi gerekli bir hâl aldı. Yeni vaftizhane planda yaygın olarak Hristiyanlık numerolojisinde yeni bir başlangıcı simgeleyen sekiz sayısı için görsel bir metafor olan sekizgen şeklindeydi. Sekiz sayısı "tam" sayı yediyi nasıl takip ediyorsa, Hristiyan yaşamının başlangıcı vaftizi öyle takip eder. Geleneklere göre bir vaftizhanenin üstü vaftizin ilk adımından sonra Hristiyanın ilerlediği cennet gibi alemin sembolü olan bir kubbeye kapatıldı.

Baba, Oğul ve Kutsal Ruh adına vaftiz insanların Hristiyan Kilisesine kabul edildiği törendir. İnancın ve müritliğin halka ait açıklamasıdır.

Yunanca "vaftiz etmek" kelimesi "batırmak" anlamına gelir. Suyla yıkanma bir koşuldan diğerine geçişi ifade eder, yeni bir başlangıç için arınma simgesidir. Kutsal Ruh'tan dolayı vaftiz bizi ölümün içine batırır ve İsa'yı Tanrı'dan ayıran günah tarafından hükmedilen 'eski' insanı vaftiz su kabının içinde boğan ve yeni insanı dünyaya getiren İsa'nın Dirilişi Hz. İsa'nın içinde tazelenir.

Vaftizin sembolleri: su, iki tür yağ, vaftiz elbisesi ve mumdur. Su kutsal hayatın, lütufun, yeniden doğuşun, büyümenin, gücün, kurtuluşun, temizliğin ve anlaşmanın sembolüdür.

Katekümen Yağı Kurtarıcımız İsa'dan gelen kuvvetin ve gücün yanı sıra kurtuluşu da temsil eder. Kutsal Su kurtuluşu, İsa'nın papazlığa katılımını, Mesih'in vücudunda üyeliği ve ebedi hayatta paylaşımı temsil eder. Vaftiz elbisesi ya ritüelin başlangıcından giyilen ya da dökme veya batırmadan sonra verilen beyaz bir elbisedir. Kişinin Hristiyan onurunun dışta olan bir simgesidir. Kişinin yeni bir yaratılış olduğunu ve İsa'yla örtüldüğünü de ifade eder.

Vaftiz mumu Paskalya Mumundan yakılır. Mum dünyanın ışığı olan (Yuhanna 8:12), yükselen Hz. İsa'yı temsil eder. Hz. İsa her vaftiz edilmiş kişiye rehberlik eden ışıktır. Işıl ışıl yanmaya devam ettirilecek inanç alevini de temsil eder.

Resimler

ANDREA DEL VERROCCHIO, LEONARDO DA VINCI ve DİĞERLERİ, İsa'nın Vaftizi, 1475-1478, Uffizi Galerisi, Floransa.

Filistin'deki Ürdün Nehri'nin kıyılarında Hz. İsa başını suyla ıslatan Vaftizci Yahya tarafından vaftiz ediliyor. Vaftizci Yahya ince bir haç ve Mesih'in gelişinin bildirisinin yazılı olduğu bir parşömeni tutuyor: ECCE AGNUS DEI [QUI TOLLIT PECCATA MUNDI] ("Dünyanın günahını ortadan kaldıran Tanrı Kuzusu'na bakın" Yuhanna 1, 29). Ayrıca biri Hz. İsa'nın elbiselerini tutan diz çökmüş iki melek olayda mevcuttur.

On beşinci yüzyıl resim atölyelerinde, atölye şefi için eseri tasarlamada, çıraklar ve birlikte çalışılan arkadaşlar tarafından çizilmesi için ikinci kısımları bırakmak alışılmış bir şeydi. İsa'nın Vaftizi Tablosunda da Verrocchio'nun, Leonardo'nun, başkasının, yaşıca daha büyük ressamın eser üstünde çalıştıkları olasıdır.

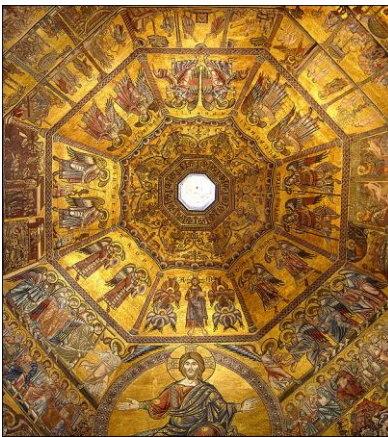
MARKO IVAN RUPNIK, - CENTRO ALETTI, Vaftiz, 2016, Aziz Kosmas ve Damianos Kilisesi, Concorezzo (MB).

Ahırda doğan, yıldızbilimciler tarafından çok sevilen, biri Ürdün Nehri'ndeki vaftizle birlikte günâhkarların durumunu kabul eder, ölümle birlikte "dünyanın günahını ortadan kaldıran" (Yuhanna 1, 29) Tanrı'nın Kuzusu olma durumunu kabul ederek kendisinin onlarla birleştirilmesine izin verir. Bu yüzden İsa'nın vücudu ölü ve mezar içinde oturtulmuş olarak resmedilir: uzanmış kolları ha-

Neon Vaftizhanesi, dördüncü yüzyıl, Ravenna.

396 yılından sonra Piskopos Ursus tarafından kurulmuştur, başkentin Milano'dan Ravenna'ya taşınmasından önce inşa edilmiştir. Mermer kemerle zemini baskın olunan vaftizhane Piskopos Neon tarafından yaptırılması istenen kümbetteki mozaiklerle ünlüdür. Ana mozaik, Ürdün Nehri'nin berrak sularında kalçalarına kadar batırılan genç bir adam olarak resmedilen İsa'nın Vaftizini temsil eder. Anıtsal bir yapının içinde barındırılan İsa'nın Vaftizinin en eski mozaik görüntülerinden biridir.

Aziz Giovanni Vaftizhanesi, on ikinci yüzyıl, Floransa.

Floransa'daki en eski kiliselerden biri olan Aziz Giovanni Vaftizhanesi şehrin katedrali Floransa Katedrali'nin karşısında bulunur. Planda sekizgendir, beyaz Karara ve yeşil Prato mermerinin tablalarıyla tamamen kaplıdır. Çevre duvarlarına dayanan sekiz bölümlü bir kubbe tarafından örtülür ama kubbe dışardan fark edilemez çünkü ikinci katta kemeraltının üstünden yükseltelen duvarlar tarafından gizlenir ve düz topuzçatı tarafından kaplanır.

Yetişkin vaftizi.

Vaftiz isteyen yetişkinler genelde Paskalya Arifesi boyunca Kutsal Cumartesi günü vaftiz gizemini alırlar. Kiliseler bu yeni Katolikleri Yetişkinlerin Hristiyan Kabul Edilmesi Töreni (RCIA) aracılığıyla karşılar.

Videolar

Aziz Mikâil Katolik Kilisesi: Vaftiz- Vaftiz töreninin ve anlamının sunumu

Paskalya Arifesi 2015 | Yetişkin vaftizleri- Yetişkinler için batırma vaftizi töreni. Fr. John Riccardo dokuz kişiyi Paskalya Arifesinde Our Lady of Good Counsel Katolik Kilisesi'nde Roma Katolik Kilisesi adına vaftiz etti. 4 Nisan 2015, Plymouth, Michigan.

3.3. Noel Arifesi Toplu Ayini

Roma Katolik Kilisesinin Noel için dört liturjisi vardır: 24 Aralık günü Noel Arifesi ve gece yarısı toplu ayini, 25 Aralık günü şafak vakti ve gün boyu toplu ayini.

Bunlardan Gece yarısı Toplu Ayini en önemli olandır çünkü İsa Mesih'in doğumunu kutlar. Geleneksel olarak gece yarısı civarında, Noel Arifesi Noel Günü olduğu zaman, düzenlenir ama daha erken bir zamanda da düzenlenebilir, o zaman Gece Boyu Toplu Ayini adını alır.

Gece yarısı Ayini aslında üç toplu ayinin art arda gelmesiydi (yedinci yüzyıldan bir gelenek). On dokuzuncu yüzyıldan beri bu toplu ayinler Gece yarısı Toplu Ayininde tekrar gruplandırıldılar.

Gece yarısı Toplu Ayinini karanlıktan aydınlığa geçişin kutlaması olarak görebiliriz. Aslında bu, İsa'nın doğumunun karanlıkta bir ışıkla bildirildiği Yeşaya 9:1-6'yla ilişkilendirilebilir: "Karanlıkta yürüyen insanlar büyük bir ışık gördüler: ölümün gölgesinin diyarında yaşayanların üzerinde parlayan ışık vardı. [...] Bizim için bir çocuk doğar, bize bir oğul verilir".

Papa Francis 2013 yılında düzenlediği Gece yarısı Toplu Ayini vesilesiyle bu geçiş hakkında şöyle yorumda bulundu: "Yeşaya'nın bu kehaneti özellikle Noel gecesinin liturjisinde bildirildiğini duyduğumuzda bize dokunmayı asla bırakmadı. Sadece duygusal veya hassas bir durum değil. Bizi harekete geçirir çünkü olduğumuz şeyin derin gerçekliğini belirtir: tüm etrafımızdakilerle – ve aynı zamanda aramızdakilerle – yürüyen insanlar, karanlık ve aydınlık vardır. Bu gecede karanlığın ruhu olarak dünyayı kucaklar, bizi her zaman hayrete düşüren ve şaşırtan olay yeniden meydana gelir: yürüyen insanlar büyük bir ışık görür. Bizi bu gizeme yansıtan bir ışık: yürümenin ve görmenin gizemi."

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

Resimler

Papa Francis ve Bebek İsa Heykelciği- Aziz Petrus Bazilikasında Noel Arifesi Toplu Ayininin başlangıcında Bebek İsa Heykelciği'ne saygı gösteren Papa Francis, Vatikan (24 Aralık 2017)

Beytullahim Gece yarısı Toplu Ayini

Donatus (Darko Tepert) tarafından çekilen fotoğraf, CC BY-SA 2.5

Video

New York'ta Gece yarısı Toplu Ayini

Patrick Sweeney tarafından çekilen fotoğraf, CC BY-SA 2.0

Gece yarısı Toplu Ayini örneği: 2017 yılında Papa'nın düzenlediği toplu ayin

4. Doğu Ortodoksluğu

4.1. Giriş

Doğu Ortodoks Kilisesinin kutsal törenleri Kutsal Törenler ve Gizemler olarak ikiye ayrılır.

Ortodoks Teolojisine göre Hristiyan yaşamının amacı Tanrı'yla birlikte mistik birliğe erişmektir - theosis. Bu birlik hem ortak hem de bireysel olarak anlaşılır. Tüm Ortodoks törenleri ve kilisenin tüm hayatı theosis'e karşı inançlılara rehberlik etmek için ayarlanır.

Gizemler (Kutsal Gizemler olarak da bilinir) Rab İsa Mesih tarafından oluşturulmuştur. Ritüel dualar ve papazın amelleri görünmez bir şekilde kendini belli eden, bizi arındıran, canlandıran, destekleyen, kutsayan ve koruyan Tanrı'nın lütfunu ister. İlmihâller yedi kutsal gizemden sık sık bahsedecektir: Efkaristiya, vaftiz, güçlendirme, tövbe ve barışma, hastaları meshetme, evlilik ve ruhbanlık.

Kilise törenleri kilise takvimine göre her gün gerçekleştirilir. Diğerleri çeşitli döngülerdeki özel gün için bildirilen törenlere bağlı olarak değişirken, her törenin bölümleri sabit kalır. Kutsal törenler kilisede gerçekleştirilir ve hem ruhban sınıfını hem de inançlıları kapsar. İbadet törenleri yalnızca usule uygun olarak hazırlanmış, seçilmiş ve bu kutsal papazlık için papaz unvanı verilmiş erkek kişiler tarafından gerçekleştirilebilir. Ortodoks Kilisesinde Ruhban Sınıfının üç tane dereceli unvanı vardır: Episkopal, Presbiter ve yardımcı papaz.

İbadet kutsal bir ameldir. Uygun giyinme ihtiyacını doğurur. Hristiyanlığın ilk yıllarından beri kilise papazlar için özel liturjik elbiseler hazırlamıştır. Bu cüppeler kutsal amellerde belli edilen Tanrı'nın lütfu için dua eden kilisenin hizmetkârlarının yetkisini sembolize eder, hiyerarşik papazlığın sembolüdürler.

Ortodoks Kilisesinin üç liturjik döngüsü vardır:

- Günlük döngü
- Haftalık döngü
- Yıllık döngü

Gün batımında başlayan günlük dokuz dua seansı vardır. İbadetlerin geleneksel günlük döngüsü aşağıdaki gibidir:

İbadet	Zaman	Adama
Akşam duası	Gün batımında	Dünyanın yaratıcısı Tanrı'ya ve onun takdirine hamd
Son dua	Uyku vaktinde	Ölümünden sonra İsa'nın cehenneme inşi
Gece yarısı duası	Gece yarısında	İsa'nın Getsemani'deki gece yarısı duası, gece yarısı gelen damata ve Kıyamet Gününe karşı hazır olmak için bir anımsatıcı
Sabah duası	Sabah saatleri, şafak vaktinde biter	Kurtarıcı İsa'nın kutsal ışığı
Sabah altı duası	Sabah saat altıda	İsa'nın Pilatus'un önüne getirilişi

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

Sabah dokuz duası	Sabah saat dokuzda	Kutsal Ruh'un Hamsin Yortusunda inişı
Öğlen duası	Öğlen	İsa'nın çarmıha gerilmesi
Öğleden sonra duası	Öğleden sonra saat üçte	İsa'nın ölümü
Tipik ilahi	Öğlen ya da öğleden sonra duasını takip eder	Gerçek mutluluk

Haftanın her günü kendi anmasına sahiptir:

- Pazar—İsa'nın Dirilişı
- Pazartesi—Kutsal Melekler
- Salı—Vaftizci Yahya
- Çarşamba— İsa'nın çilesi ve Çarmıh
- Perşembe— Kutsal Havariler ve Aziz Nikolaos
- Cuma—Kutsal Haç
- Cumartesi— Meryem Ana, tüm Azizler, şehitler ve ölmüşler

Interview

4.2. Kutsal Liturji

Kutsal Liturji Doğu Ortodoks Kilisesinin başlıca ibadet törenidir. Tören yalnızca sembolik değildir ama zamanı ve dünyayı aşan şey olarak görülür. Katılma vasıtasıyla inançlılar Kutsal Gizemleri alır ve Tanrı'nın Krallığı'nın ibadetinde birleşirler.

İbadet kutsal kitapları okumayı ve bazen bir vaazı kapsar. Ekmek ve şarap hediyeleri sunulur, kutsanır ve inançlılar Kutsal Efkaristiya Gizeminde onları yer ve içerler.

Kutsal Liturji Hristiyan Ortodoks ibadetinin merkezindedir. Rab İsa Mesih'in havarilerle birlikte Son Akşam Yemeği'ni, ölümünü telafi etmeyi ve dirilişi anmadır. Liturji sembolik olarak İsa'nın dünyevi hayatından daha önemli anları tasvir eder. İnançlıların kan dökmeden yaptığı kurbandır. Kutsanmış ekmeğin ve şarabın Mesih'in gerçek vücuduyla kanı olduğuna ve onu yiyip içerek inançlıların birlikte Mesih'in Vücudu haline geldiklerine inanıldığı için Kutsal Efkaristiya Gizemi Son Akşam Yemeği'ni yeniden yaratır.

Efkaristiya- Yardımcı papaza yardım eden çocuklar Efkaristiya'yı alıyorlar.

İlk kilisede birçok liturjik tören vardı. Günümüzde sadece üç tanesi Doğu Ortodoks Kilisesinde kurallara uygun bir şekilde kullanılıyor:

- Aziz John Chrysostom'un Kutsal Liturjisi – yılın çoğu günü ve Meleğin Müjdesi Bayramında akşam duası liturjisi olarak kutlanır.
- Aziz Basil'in Kutsal Liturjisi – liturjik yıl boyunca on kez - Büyük Perhiz'in beş pazar gününde ve ve Aziz Basil'in bayram gününde- kutlanır. Doğuş'un ve Teofani'nin arifelerinde, Kutsal Perşembe ve Kutsal Cumartesi günlerinde akşam duası liturjisi olarak kutlanır.
- Önceden Kutsanmışın Liturjisi -Büyük Perhiz'in çarşamba ve cuma günleri, avuç dolusu diğer olaylar ve ayrıca Çile Haftasının ilk üç günü boyunca kutlanır. Kutsal Hediyeler kutsandığı ve bir önceki Kutsal Liturjide korundukları için Anaphora'yı (Ayinsel Dua) içermez.

Özel okumalar ve ilahiler süreyle ve bayramla çeşitlendikleri halde Kutsal Liturjinin yapısı sabittir. Tören birbiriyle ilişkili üç kısımdan oluşur:

1. Hazırlık Liturjisi – Liturjinin bu kısmı özeldir, yalnızca papaz ve yardımcı papaz tarafından gerçekleştirilir. İsa'nın dünyevi hayatının saklı yıllarını sembolize eder. Din görevlileri kiliseye girer, ikonlara saygı gösterir ve törene ait papaz elbiselerini giyerler. Papaz ve papaz yardımcısı Efkaristiya için masaya (Prothesis) ekmeği ve şarabı hazırlar.

2. Katakümenlerin Liturjisi – İsa'nın hayatının ilk yıllarını hatırlatır. Papaz'ın İncil'i kaldırmasıyla, sunağın üzerindeki hac işaretini yapmasıyla ve şöyle bildirmesiyle başlar: "Şimdi, daima ve çağlardan çağlara

Efkaristiya'ya ait öğeler – Kutsal Liturji'nin başlangıcından önce Hazırlık Liturjisi boyunca hazırlanan hediyeler (Ekmek ve Şarap).

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

kutsanmış olan Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'un krallığıdır", cemaat buna "Amin" diye karşılık verir. İncil'i okuduktan sonra papaz çoğu kez kutsal kitaplar, süre veya mevcut bayram ya da anma töreni hakkında vaaz verecektir. Tören "Tanrım, bağışla." cümlesinin üç kez ısrarlı tekrarlanmasıyla anılan Çoşkun Yalvarma Ayini'yle devam eder. Belirli günlerde bu ayin Ölmüşler İçin Ayin tarafından takip edilir. Katakümenlerin Liturjisi vaftizlerinin gününe zemin hazırlayarak katakümenlerin inançlarında devamlı artış için yalvarmayla sonuçlanır.

3. İnançlının Liturjisi – İsa'nın ızdırabını, ölümünü ve dirilişini temsil eder. Temel öğretiler okunduktan ve Anaphora (Efkaristiya'ya ait kutsal dua) tamamlandıktan sonra kiliseye ait yedi büyük kutsal gizemden biri olan Efkaristiya Gizemiyle birlikte tören zirveye ulaşır. Tüm inançlılar kutsanmış ekmeği ve şarabı alır böylece Mesih'in Vücuduyla birleşilir ve Kutsal Ruh'un bir parçası alınır. Eski kilisede sadece Efkaristiya alabilen vaftiz edilmiş üyelerin İnançlının Liturjisine katılmasına izin verilirdi. Günümüzde bu durum çok az yerel istisna dışında (örneğin Athos Dağı) artık gözlenmemektedir.

Resimler

Pazar Liturjisi- Ukrayna'nın Ortodoks Kilisesinin lideri, Metropolit Epifani Pazar Liturjisini Kiev'de St. Michael Altın Kubbeli Katedrali'nde kutluyor, 16 Aralık 2018.

Doğu Ortodoks Töreni- Ukrayna Ortodoks Kilisesi 2018

Hamsin Yortusu bayramsonrası

St. John Rila Ruhani Papaz Okulu'nda Kutsal Liturjiyi kutlayan Metropolit Anthony, 2018.

Video

Ortodoks Kutsal Liturjisinin Bir Tanıtımı

"Ortodoks Kutsal Liturjisinin Bir Tanıtımı" isimli bu videoda Frederica Ortodoks Kilisesi'nde neden bunları yaptığımızı, yapma yöntemimizi ve bir Ortodoks Kilisesini ilk kez ziyaret etmeyi denerseniz tecrübe edinebileceğiniz şeyleri açıklıyor.

Zarafetle Giyinik: Ortodoks Ruhban Sınıfının Liturjik Kıyafeti

Bu videoda izleyiciler Kutsal Liturji için giyinen yardımcı papazı, papazı ve piskoposu görecekler. Her papaz elbisesi görülecek, önemi ve tarihi kısaca tartışılacak ve giysiyi yerleştirirken ruhban sınıfının okuduğu dualar gösterilecektir. Video Kutsal Liturji ve kilisede ibadet araştırması veya kilisede ruhban sınıfının rolleri üzerine araştırma için ek kaynak olarak kullanılabilir.

Aziz John Chrysostom'un Kutsal Liturjisi

Andrey Zaboronok ve Bolşoy Tiyatrosu Çocuk Korusu tarafından gerçekleştirilir

Güzel Ortodoks Kutsal Liturjisi

Rus Ortodoks töreninden bir alıntı.

Aleksandr Nevski Katedrali'nde Patriğe ait Kutsal Liturji, Sofya

4.3. Paskalya Arifesi

Kutsal Paskalya Arifesi Hz. İsa'nın Dirilişini kutlayan özenle hazırlanmış bir törendir. Hz. İsa'nın Dirilişinin öğretisi Hristiyan inancının temeli olduğu için Ortodoks liturjik yılının en önemli olayıdır.

Agape Akşam Duası –Sevginin Liturjisi Kurtarıcı İsa Katedrali'nde kutlanıyor, Moskova, Rusya, 2017.

İnançlılar mucizeye tanık olur, İsa'nın dirildiğinin ve kurtarılacaklarının müjdesini yayarlar.

Tören boyunca insanlar vaftiz edilir ve yetişkin katakümenler kiliseyle birlikte dolu komünyona kabul edilirler.

Paskalya Arifesi cumartesi gecesi Gece yarısı Töreninin ilahisi okunarak gece saat on bir sularında başlar. İsa'nın cansız bedenini resmeden Epitafyos'a son bir kez kutsal bir şekilde saygı gösterilir ve daha sonra Epitafyos çok resmi bir şekilde sunağa getirilir ve Hz. İsa'nın cenaze töreninin mizansenisi olarak sunağın üzerine bırakılır. Daha sonra sunağın üzerindeki sönmez alev dışında kilisedeki tüm aydınlatma söndürülür. Mümkün olan yerlerde

Kutsal Cumartesi öğleden sonrası boyunca Kutsal Işık Kutsal Mezar'dan yayılır ve sönmeyen alevi yeniden aydınlatmak için kullanılır.

İnançlılar gece yarısı bildirimine kadar sessiz ve karanlıkta kalır. Daha sonra papaz sunağın üzerindeki ebedi alevden tek bir mumu yakar. Papaz "Gece tarafından asla bastırılmayacak aydınlıktan ışığı almaya ve dirilen İsa'yı yüceltmeye gelin!" diye haykırdıktan sonra Kutsal Kapılar açılır. Bu bildiriden sonra herkes yakılmış bir mum tutana kadar papaz ateşi insandan insana aktararak cemaate üç mumdan oluşan Paskalya şamdanıyla (sönmez alevden yakılmış) yaklaşır.

Kilise çanlarının sesine övgü ilahileri söylenirken, ruhban sınıfı kilise dışında yapı yörüngesinde dönen bir tören alayına önderlik eder. Bu, ilk Paskalya sabahında Hz. İsa'nın mezarına yolculuk ettiklerinden dolayı Mür Taşıyıcıları'nın yolculuğunu yeniden canlandırır. Tören alayı kilisenin kapalı kapılarının önünde durur. Bu kapıların açılması taşın melek tarafından mezardan yuvarlanışını sembolize eder. "İsa yükseliyor!" "İsa gerçekten yükseliyor!" diye karşılayan Paskalya ilk kez karşılıklı olarak kutlanır.

Herkes Paskalya'nın Troparion ilahisini neşeyle söyleyerek kiliseye girer. Paskalya Orthros'u Ektenia'yla (ayın) ve Paskalya Kanonu'nun söylenmesiyle başlar. Kutsal Liturji takip eder ve yılın en kutsal günü Kutsal Komünyon'da her Ortodoks Hristiyan kişi günah çıkartmaya ve tövbe gizemini kabul etmeye teşvik edilir.

Şafak vaktine kadar devam eden kahvaltı genellikle takip eder. Kırmızıya boyanan yumurtalar papaz tarafından kutsanır ve Büyük Perhiz orucunu açmaları için insanlara dağıtılır. Törenin sonunda Diriltiilmiş İsa'yı simgeleyen ve mayalı büyük bir ekmek olan Artos kutsanır. Daha sonra Diriliş İkonasının yanına konur, inançlılar tarafından saygı gösterilir ve sonraki hafta boyunca tören alaylarında taşınır.

Paskalya tören alayı- Gece yarısı tören alayında yakılan geleneksel mum Hz. İsa'nın mezarına yolculuk ettiklerinden dolayı Mür Taşıyıcıları'nın yolculuğunu yeniden canlandırır. Kiev, Ukrayna'dan görüntü 2017.

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

Paskalya Gününün öğleden sonrasında neşeli Agape Akşam Duası töreni yapılır ve Prokeimenon söylenir. Zillerin neşeli çalınmasının eşliğinde İncil'den bir ders mümkün olan birçok farklı dilde okunur.

Paskalya Pazarında başlayan haftaya Aydınlık Hafta denir ve aralıksız bir gün olarak kabul edilir. İkonostazın Kutsal Kapıları gece yarısı açıldıkları andan itibaren tüm Aydınlık Hafta boyunca açık kalır. Paskalya törenlerinin bayrama ait çoğu eşsiz özelliği hafta boyunca devam eder. Liturjinin devamında kilisenin dışında her gün bayrama ait bir tören alayı vardır. Tüm hafta oruç tutulmayan bir dönemdir.

Kutsal Ateşi aktaran, üç mumdan oluşan Paskalya şamdanı. Paskalya Arifesi Bükreş, Romanya 2017.

Resimler

Kutsal Kabir Kilisesi'nde Kutsal Ateşin inişi. Kudüs, 15 Nisan 2017.

Ruhani ışık- İnançlıların geniş kitlesi İsa'nın Dirilişi'nin mucizesine tanık olmak için toplanır ve müjdeyi yayarlar. Tiran'dan görüntü, Arnavutluk, 2017.

Kudüs'teki Kutsal Ateşin Mucizesi

Ritüel Ekmekler- Ritüel ekmekler Balkan halk geleneğinin vazgeçilmez parçasıdır. Ruhani sembolizmle zengin hazırlığın resmi törenleri ve karmaşık desenler kan dökmeden yapılan kurban için ritüeli değerli kılar.

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

Videolar

Senin Dirilişin – Doğu Hristiyan İlahisi

Diriliş sabah duası için kısa ama dokunaklı bir şarkıdır. Günümüzde Rus Ortodoks Kilisesinin kontrolünde olan Kiev-Pechersk Manastırının (Mağaralar Manastırı) keşişleri tarafından söylenir. Slav dilinde olsa da aşağıda modern Kiril Alfabetiyle gösterilen ve İngilizce çevirisi olan ilahi takip eden kısa ayetin üç kez tekrarından oluşur.

Kutsal ateşin mucizesi

Tören Kudüs'te Kutsal Cumartesinde Hristiyanlık için en kutsal yerlerden biri olan Kutsal Kabir Kilisesi'nde her yıl kutlanır.

Rick Steves'in Avrupa'ya ait Paskalya bölümü Ortodoks Paskalya kutlamalarının izini sürer. Nafplion şehrinde (Atina'nın iki saat güneyinde) Ortodoks Kutsal Haftasının olaylarını anan hediye hazırlama, mum yakma, tütsüleme gibi törenler dizisine katıldık.

İsa dirildi

Litvanya Ortodoks Kilisesinin Piskoposlar Korosu tarafından söylenen Paskalya İlahisi.

Moskova Ortodoks Patrikhanesi – Kutsal Cuma Töreni

Moskova'nın ve tüm Rusya'nın Patrik Cenapları Kirill

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

Hristiyanlar Beytullahim'de Kutsal Ateş'i karşıyorlar.

Binlerce ibadet eden Hristiyan cumartesi günü (7 Nisan) Paskalya'nın Kutsal Ateş Töreni'ni Kudüs'teki İsa Mesih'in çarmıha gerildiği, gömüldüğü ve dirildiği alana inşa edildiğine inanılan Kutsal Kabir Kilisesi'nde kutladı. Kutsal Ateş her yıl Ortodoks Paskalya Pazarından önce gelen Kutsal Cumartesinde gerçekleşen bir mucize olarak kabul edilir.

4.4. Suların Kutsanması

Kutsal suyun kullanımı, Hz. İsa'nın Vaftizci Yahya tarafından Ürdün Nehri'nde vaftiz edilmesine dayanır. Ortodoks tefsirinde Vaftizci Yahya tövbe için vaftiz ederdi ve insanlar günahları su tarafından sürüklenip gitsin diye gelirdi. Hz. İsa'nın günahı olmadığı ve Tanrı'nın vücut bulmuş hali olduğu için vaftizi suyu kutsal yaparak suyun kutsanmasında etkili olmuştur. Suların Kutsanması törenleri İsa'nın mucizesini yeniden oluşturmak için kilise tarafından belirlenmiştir. Kutsal su Tanrı'nın kutsamasını ve korumasını istemenin bir yolu olarak Hristiyan Alemi boyunca kullanılır.

İsa'nın vaftizi Doğu Ortodoks Kilisesi tarafından Kutsal Teofani Bayramında anılır. Bu olayda kutsal su iki kez kutsanır: Bayram Arifesinde Kutsal Liturjinin sonunda ve bayram sabahında.

Tören, Teofani ilahilerinin söylenmesini, seçilen kutsal kitapların (Yeşaya 35:1-10, Yeşaya 55:1-13, Yeşaya 12:3-6 ve 1 Korintliler 10:1-4) okunmasını kapsar, Kutsal Ayin tarafından takip edilen Aziz Markos'un İncil'inden (1:9-11) vaftiz hikâyesiyle sona erer. Ruhban sınıfı ve inançlılar daha sonra haç tarafından en yakın canlı su kaynağına yönlendirilen bir tören alayı oluştururlar.

Bayramın doğasını açıklayan ve kurtuluş hikâyesini anlatan bir dizi uzun eğitici duanın ardından papaz Tanrı'nın elementleri yaratmasını ve elementler üzerindeki hâkimiyetini överek suyun üzerinde elleriyle haç işareti yapar ve istenilen kutsama için özellikle dua eder. Törenin doruk noktasında papaz haçı suyun içine atar. Birkaç gönüllü haçı kurtarmak için suya dalar. Haçı ilk alan kişi geri yüzer, ona ve ailesine özel bir kutsama sunan papaza haçı iade eder.

Eğer haç suyun içinde donarsa, yılın sağlıklı ve bereketli geçeceğine inanılır. Tüm inançlılar haçın suyun içine atıldığı yerde yıkanır ve mucizevi gücü tarafından iyileştirilmek için hastalara kutsanmış su serpilir.

Bulgar halk geleneğinde sadece erkeklerin haçı kurtarmak için suya dalmalarına alışılmıştı. Ama Ortodoks Kilisesi kadınların ritüele katılmasını açıkça yasaklamaz.

Haç kurtarıldıktan sonra papaz tüm kiliseyi ve cemaati yeni kutsanmış suyla kutsar. Haçı öperlerken kutsal suyun başlarının üstüne serpilmesi için hepsi ortaya atılır. Papaz daha sonra tüm inançlıların evlerini kutsanmış suyla kutsamaya başlar. Manastırlarda İgumenos tüm keşişlerin odasını kutsar.

Ortodoks Hristiyan Teolojisi, Suların Kutsanması töreninin suyun doğasını gerçekten değiştirdiğini öğretir böylece kutsanmış su artık bozulmaz ve yıllarca taze kalır. Bu mucizenin Aziz John Chrysostom'un zamanı kadar geriye gittiği kanıtlanmıştır.

Suların Kutsanması normalde yıl boyunca yalnızca bir kez, Kutsal Teofani Bayramında, gerçekleştirilir. Ama Suların Kutsanması bir ibadethanenin kutsanması sırasında genellikle törenden önce gerçekleştirilecektir.

Volga Nehri'ndeki Tolga Manastırı'nda yıkanmadan önce suyun kutsanması ve dini tören alayı. Ortodoks Mezhebine inananlar Epifani Bayramını kutluyor.

Videolar

Rila Manastırı

Teofani Tören Alayı - Rila Manastırı'nda Ayin Alayı

Teofani'nin Troparion İlahisi –İsa'nın Vaftizini onurlandıran ilahi.

Kalofer'de Teofani Bayramı, 2018 - Havadan görüntü

*Moskova'daki Kurtarıcı İsa Katedrali'nde kutlanan Epifani
Yüzlerce inançlı Patrik Kirill'in öncülük ettiği Ortodoks Hristiyan Toplu Ayini'ne katılmak için Moskova'daki Kurtarıcı İsa Katedrali'nde çarşamba günü toplandı. 2016*

Haç'ı Bulma –Burgaz'da kutlanan Teofani, 2019

5. İslam

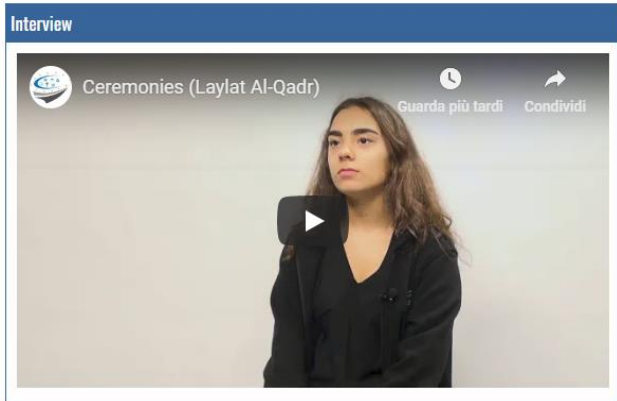
5.1 Giriş

İslam'da diğer inançlarda olduğu gibi törenler (ya da ritüeller) inançlıların günlük yaşamında önemli bir yer tutar. İslam'da İslam'ın beş şartı olarak adlandırılan beş önemli özellik vardır. İslam'ın beş şartı şunlardır:

- Kelime-i Şehadet getirmek: "Allah'tan başka ilah yoktur, Hz. Muhammed onun elçisidir.
- Namaz: Günün belirli zamanlarında günde beş kez yapılan ibadettir.
- Zekat: Birinin varlığının belli bir yüzdesinin fakirlere bağışlanmasıdır.
- Ramazan ayı boyunca oruç tutma.
- Hac (Mekke'ye hacca gitmek ekonomik ve sağlık koşullarına bağlı olarak hayatta en az bir kez yapılmak zorundadır).

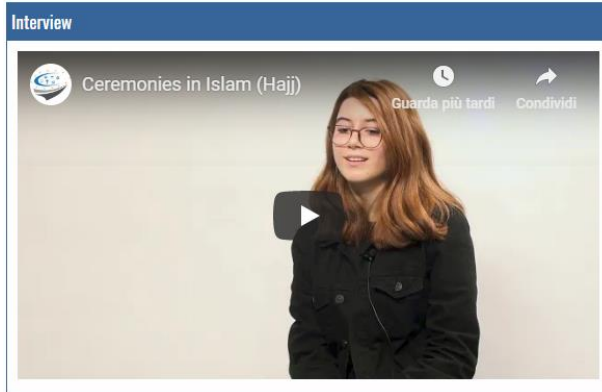

[Interview](#)

[Interview](#)

Beş şartın öğelerinden biri olan beş vakit namaz kılma ibadet eden Müslümanların kaçınılmaz bir parçasını oluşturur. Ama Türkiye gibi laik ülkelerde nüfusun çoğunluğu kendisini Müslüman olarak tanımlasa da anketler nüfusun nispeten küçük kısmının düzenli olarak günlük ibadetlere bağlı kaldığını gösteriyor. Öte yandan nüfusun daha geniş kısmı Cuma namazına ve iki önemli bayramın sabah namazlarına katılır.

[Interview](#)

[Interview](#)

Bir yıl boyunca Müslümanlar için önemli günler mevcuttur. Bunlar arasında, *Kadir Gecesi* ve *Miraç*

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

sayılabilir. Kadir Gecesi Kuran-ı Kerim'in ilk ayetlerinin Hz. Muhammed'e vahyedildiği gece olarak anılmaktadır. *Miraç* Hz. Muhammed'in Kudüs'e yolculuk ettiği ve daha sonra göğe yükseldiği gecedir.

Hac çeşitli inançlarda her zaman önemli olmuştur ama Müslümanlar için hayatta en az bir kez Mekke'ye hacca gitmek dünya üzerindeki görevlerin yerine getirilmesi anlamına gelir ve beş şartın diğer öğelerine nazaran maddiyat, sağlık, ulaşım vb. gibi çeşitli açılardan en zor olanı olmuştur.

5.2. Cuma Namazı

Günde beş vakit namaz kılmak İslam'ın şartlarından biridir. Bunlar *sabah namazı* (gün doğmadan önce), *öğle namazı* (öğlen), *ikindi namazı* (öğleden sonra), *akşam namazı* (gün batımından sonra), *yatsı namazı* (akşam)dır. Ayrıca Ramazan akşamları boyunca *teravih* isimli ek bir namaz vardır.

Cemaatle namaz kılma teşvik edilse de günlük namazları uygun herhangi bir yerde ve sadece zamanlamayı doğru ayarlayarak kılmak mümkündür. Ama cuma günleri *öğle namazının* yerini *Cuma namazı* alır. Günün Arapçadaki adı "toplanma günü" anlamına gelen cumadır. Müslümanlar hem öğle namazı hem de vaazı (*hutbe*) dinlemek için camilerde toplanır. Tüm yetişkin erkeklerin Cuma namazına katılmaları beklenir.

İslam'da namazlar için çağrıya *ezan* adı verilir ve Cuma namazı için *ezan* duyulduğunda tüm erkekler dünyevi işlerini bırakmalı ve camilerde toplanmalıdır. Türkiye'nin daha büyük şehirlerinde dükkanların pencerelerinde dükkan sahibinin Cuma namazı için camiye gittiğini ve hemen döneceğini yazan notlar görmek mümkündür. Çoğu İslam ülkesinde cuma günleri hafta tatilidir. Türkiye gibi laik ülkelerde hafta sonu cumartesi ve pazardır. Eğer Cuma namazına giderlerse devlet dairelerinde çalışan memurlar hoşgörülür.

Cuma namazını da kapsayan her namaz öncesinde kişinin kendisini abdest isimli bir işlemle temizlemesi gerekmektedir. Bu işlem elleri bileklere kadar üç kez yıkamayı, ağız suyla üç kez çalkalayarak temizlemeyi, burnu temizlemeyi, yüzü üç kez yıkamayı, dirsekle bilek arasındaki kısmı üç kez yıkamayı, başı ıslak elle ön taraftan boynun aşağısına kadar meshetmeyi ve daha sonra kulakları temizlemeyi gerektirir. İşlem ayakları yıkamayla sona erer.

Her hafta cuma günleri Müslümanların duş almaları, en temiz giysilerini giymeleri, koku sürmeleri ve Cuma namazı için camide toplanmaları gerekmektedir.

Cuma günleri öğlen saat on ikiyle iki arası tüm Müslüman erkeklerin katılımını gerektiren özel bir namaz cemaatle birlikte kılınır.

Müslümanlar halılarla kaplı caminin girişinde ayakkabılarını çıkarır. Erkekler ana salonda namaz kılarlarken, kadınların kendileri için ayrılmış salonun arka kısmında yer alan alanda namaz kılmalarına izin verilir.

Müslümanlar *imamın* durduğu ve namaz kıldırıldığı yer olan *mihrap* isimli yarım bir kubbe tarafından tanımlanan yön olan kibleye doğru namaz kılar. Her namaz farklı sayıdaki rekatlardan oluşur. Her rekat kıyam isimli ayakta durma pozisyonu, rükû isimli öne doğru eğilme pozisyonu ve secde isimli iki kez yere

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

kapanmayı oluşturur. İki rekat sonunda kişi *kade-i ahire* isimli son oturuş pozisyonunda kalır. İbadet eden kişi Kuran-ı Kerim'den belirli ayet ve duaları okur.

Cuma namazının bir diğer önemli kısmı imam tarafından *minberde* (kürsü) verilen vaazdır.

Resimler

Bu namazın direkt öncesinde ibadet eden kişiler imam ya da topluluğun başka bir dini lideri tarafından verilen konuşmayı dinler. Bu konuşma dinleyenlere Allah'ı hatırlatır ve çoğunlukla Müslüman topluluğun o zamanda karşılaştığı sorunları doğrudan ele alır.

Cuma namazı, Müslümanların güvenlerini tazelemek, manevi ve ruhsal temeller üzerindeki dini bağları ve toplumsal dayanışmayı doğrulamak için bir toplanmadır.

Cuma namazı imam önderliğinde cemaatle birlikte kılınmak zorundadır.

Müslüman kişinin Cuma namazına nasıl katıldığıyla ilgili bir video

5.3. Kadir Gecesi

Kadir Gecesi Kuran-ı Kerim'in ilk ayetlerinin Hz. Muhammed'e vahyedildiği gece olarak anılmaktadır. Gecelerin En Şerefli olarak da çevrilir. Hz. Muhammed ne zaman gerçekleştiğinden tam olarak bahsetmedi ama çoğu âlim Ramazan ayı boyunca tek sayılı gecelerden birinde gerçekleştiğine inanır ancak geleneksel olarak Ramazan ayının yirmi yedinci gününde kutlanır.

Kadir Gecesi'nin kutlandığı gün her yıl ay takvimi yüzünden değişmektedir. Hicrî Takvim ay döngüsüne bağlıdır ve yıl güneş takviminden yaklaşık on bir gün daha kısadır. Hicrî yıl, Hicret olarak bilinen, Hz. Muhammed'in MS 622 yılında Mekke'den Medine'ye göç ettiği günden başlar.

Muazzam bir inanca yolu açacak Hz. Muhammed'le birlikte ilk iletişim olarak bu gece bin aydan daha değerli ve hayırlı olarak kabul edilir. Ayrıca bu gecenin öneminden bir hadiste bahsedilir. Hz. Muhammed'e göre içten inanç haricinde her kim o gece ibadet ederse, tüm geçmiş günahları affedilecektir.

"Kadir Gecesi" olarak bilinir ve "Yaratan Rabbinin adıyla oku!" nasihatiyle başlayan Kuran-ı Kerim'in Hz. Muhammed'e ilk kez vahyedildiği geceyi anar.

Kadir Gecesi müslümanlar için yılın en kutsal gecesi olarak kabul edilir ve geleneksel olarak Ramazan ayının yirmi yedinci gününde kutlanır.

Müslümanların ibadet ritüelleriyle dolu çok manevi bir dönem olan Ramazan ayına denk geldiğinden dolayı gece boyunca neredeyse aralıksız ibadet eden bazı Müslümanlar için bu gece ruhsal arınma zirvesi haline gelir.

Türkiye'de insanların namaz kılmak ve okunan Kuran-ı Kerim'i dinlemek için toplandıkları camilerde çoğunlukla çeşitli organizasyonlar düzenlenmektedir. Ramazan vakti olduğu için insanlar *sahura* (Ramazan ayı boyunca gün batımına kadar Müslümanların şafak vaktinden önce yedikleri tek yemek) kadar ayakta kalır.

Resimler

Müslümanlar başışlanma için ibadet etmeye ekstra çaba gösterir ve Ramazan'ın son on günü boyunca Kuran-ı Kerim okurlar. Duaların karşılık gördüğü ve iyiliğin bol olduğu dönem olarak görülür.

Camilere gidebilir ve cemaatle birlikte namaz kılabilirler.

Video

Bu gece edilen tüm duaların Allah tarafından kabul edildiğine ve gerçekleşmelerine inanılır.

Kadir Gecesi hakkında kısa bir video.

5.4. Hac

Her etnik gruptan, ırktan, sosyal statüden ve kültürden Müslümanlar yılda bir kez Mekke'de toplanır ve Allah'a birlikte yalvararak Kabe'nin önünde dururlar.

kutsal yerleri ziyaret etmek mümkün olsa da *Kurban Bayramı* boyunca orada bulunmak en saygın olanıdır.

Hac çeşitli inançlarda her zaman önemli olmuştur ama Müslümanlar için hayatta en az bir kez Mekke'ye hacca gitmek dünya üzerindeki görevlerin yerine getirilmesi anlamına gelir ve beş şartın diğer öğelerine nazaran maddiyat, sağlık, ulaşım vb. gibi çeşitli açılardan en zor olanı olmuştur.

Hac *Ramazan Bayramından* (Ramazan'ın hemen ardından kutlanan bayram) yaklaşık on hafta sonra denk gelen Kurban Bayramı boyunca gerçekleşir.

Aynı inanca sahip ama Mekke'de bir araya gelen her türlü etnik kökenden milyonlarca insanın görsel etkisi oldukça güçlüdür. Kayıtlara göre iki milyondan fazla hacı 2018 yılında hac için Mekke'deydi. Mekke ve Medine'deki (Hz Muhammed'in mezarı Medine'dedir)

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

Erkekler hac boyunca *ihram* giyer. Beyaz iki çarşafı dikişsiz örtü şeklinde giyerler. Kadınlar sade giyinir ve yüzlerini örtmezler.

Kabe Müslümanlar için en kutsal yerdir, onun karşısındayken dünya üzerinde nerede olduklarının önemi yoktur. Hz. İbrahim tarafından inşa edildiğine inanılmaktadır ve kare biçiminde basit bir taş yapıdır. Hac boyunca Müslümanlar Kabe'yi yedi kez tavaf etmek zorundadır. Daha sonra civardaki iki küçük tepe Safâ ve Merve arasında yedi kez gidip gelirler. Bu, oğlu İsmail, İbrahim'in oğludur, için su arayan Hacer'i anmadır. Hacer'in bulduğu, Kabe'nin yaklaşık yirmi metre doğusunda olan su kaynağına günümüzde Zemzem denilir.

Bundan sonra (Zilhicce ayının sekizinde) hacılar geceyi geçirecekleri Mina Dağı'na gitmek için Mekke'den ayrılır. Daha sonra Müzdelife'ye ilerler ve orada kalırlar. Zilhicce'nin onuncu gününde hacılar Cemretü'l-Akabe'ye, Şeytanı temsil eden üç sütundan biri, yedi çakıl taşı atarlar. Aynı gün hacılar Mina Dağı'nda kurban (keçi, koyun ya da deve) keserler.

Kurbandan sonra erkek hacılar saçlarını keser.

Türkiye'de hacca giden insanlara saygın bir hitap (ya da lakap) olan *hacı* denmeye başlanır.

Allah'ın gözünde herkesin eşit olduğunu göstererek İslami kardeşlik bağlarını yüceltmek için düzenlenen bir ritüeldir.

Resimler

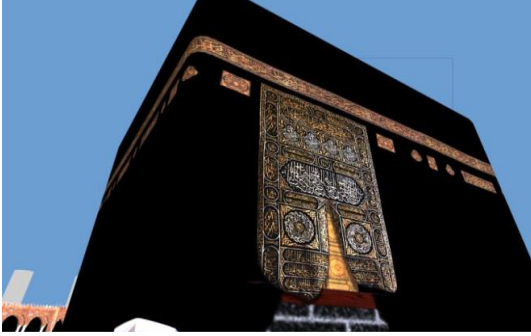
Müslümanlar için Hac İslam'ın beşinci ve son şartıdır.

Sosyal statünün, varlığın ve kibrin tüm işaretlerini soyup çıkarmak için hacılar ihram isimli sade beyaz örtüleri giyerler. Hacda herkes tamamen eşittir.

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

Tüm Müslümanlar için Mekke kutsal olan bir yerdir.

Video

Hac hakkında kısa bir video.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

6. Anglikanizm ve Protestanlık

6.1. Anglikanizm

[Interview](#)

6.1.1. Vaftiz Törenleri ve Vaftiz

Bebek vaftizi vaftiz töreninin bir parçası olarak kabul edilir. Vaftiz töreni yeni doğmuş bir bebeğin İsa Mesih'e "tanıtıldığı" veya "getirildiğinin" söylendiği bir ritüeldir. İsim çocuğa önceden konulsa da çocuğa isim verildiği bilinsin diye kilise çocuğun ismini vaftiz töreninde duyurmak zorundadır. Vaftiz töreni ayrıca kilisenin çocuğu kutsadığı bir yöntemdir. Çocuk hayatı boyunca Tanrı tarafından kutsansın diye yapılır. Vaftiz töreninin çocuğun inancı kabul ettiği bir ritüel olduğuna inanılsa da durum öyle değildir. Hristiyanlığa göre inancını seçmek çocuğa kalmış bir durumdur ve bir çocuğa zorla kendi inançlarını kabul ettirmek için hiçbir kilisenin yetkisi yoktur.

Yeni doğmuş bebeği kiliseye tanıttığından dolayı vaftiz töreni Hristiyan ebeveynler için önemli bir olaydır.

Vaftiz çocuklarının inanç içinde büyümelerini cesaretlendirmek için büyük sözler veren ve hayatlarını bir Hristiyan gibi nasıl yaşamaları gerektiğini anlamalarında yardımcı olmayı üstlenen vaftiz ebeveynleri vaftiz törenindeki en önemli kişiler arasındadır.

Vaftiz ebeveynlerinin görevleri şunları kapsar;

- Ona umut, inanç ve sevgi gibi konuları anlatmak.
- Diğerlerine karşı kibar ve merhametli olarak, zaman veya para ihtiyacında olanlara karşı cömert olarak ve dünyada adaletsizlikle acıya sebep olan şeylere karşı durarak Hristiyan değerlerini geliştirmeleri için onlara model olmak ve onları cesaretlendirmek.
- Hayatlarındaki inişlerle çıkışlar ve inanç yolculukları boyunca vaftiz çocuğu için dua etmek.
- Kendileri ve diğerleri için hayatta iyi kararların nasıl verilmesi gerektiğini onlara pratik bir şekilde gösterin. Onlarla nasıl sağlıklı kalınması, bize ve diğer insanlara zarar veren şeytana uymalara nasıl karşı durulması, Tanrı'nın muhteşem dünyasının nasıl sevilmesi ve büyürlerken akran baskısının üstesinden nasıl gelinmesi gerektiği hakkında konuşmak anlamına gelebilir.
- Kiliseleri aracılığıyla ve başka yollarla Hristiyan inancı hakkında daha fazla şey öğrenmelerine yardımcı olun. Onlarla birlikte kiliseye gitmek, İncil'in bize gösterdiği şey hakkında konuşmak ve nasıl dua etmeleri gerektiğini öğrenmelerine yardımcı olmak vaftiz çocuğunuzu desteklemek için harika yöntemlerdir.

6.1.2.

Kabul

Kabul ayini, birçok Hristiyan mezhebi tarafından uygulanan kutsal gizem, ritüel ya da geçiş ritidir. Sözcük birinin Tanrıyla olan ilişkisini güçlendirmek ya da derinleştirmek anlamına gelir.

Kabul ayini, İngiliz Kilisesinin popüler bir uygulamasıdır. Vaftiz edilmiş kişinin vaftizde kendisi adına verilen sözleri kabul etmesini sağlar. Ayrıca Hristiyan topluluğuna ve İngiliz Kilisesine tam üyeliğin bir simgesidir.

Hristiyan kişinin Kabul ayininde vaftiz edilmiş kişi Kutsal Ruh'un hediyesini alacağına inanır. Genellikle bir piskopos töreni gerçekleştirir ama nasıl gerçekleştirildiğine dair farklılıklar vardır. Anglikan Kilisesi'nde Kabul ayini ellerin koyulması aracılığıyla verilir.

Kabul ayini herhangi bir yaşta düzenlenebilir. İngiliz Kilisesinde bu genellikle kişinin ergenliğe girdiği ve kişi sözlerinin önemini anlayacağı yaşta olduğu zaman gerçekleşir.

Hristiyanlar Hz. İsa'nın müritlerinin tanıklık etmeleri için güçlendirmeye başka bir rehberi göndermeye söz verdiğinde Kabul ayini ya da törenini başlattığına inanırlar. (Yuhanna 14:16; Yuhanna 15:26; Yuhanna 16:13).

Kabul ayini uygulamasının kökleri Havarilerin kitabı olan Elçilerin İşleri'nde bulunur:

Kudüs'te havariler Samiriye'nin Tanrı'nın sözünü kabul ettiğini duyduklarında yokuş aşağı inen ve onlar için dua eden Petrus'u ve Yuhanna'yı Kutsal Ruh'u alabilmeleri için yolladılar çünkü Kutsal Ruh hiçbirinin üzerine henüz

Ayini

Kabul ayini, vaftiz törenini takip eder ve kilisenin yaşça daha büyük üyelerinin Tanrı'ya ve kiliseye olan inançlarını güçlendirmelerine izin verir.

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

inmemiştii, sadece Rab İsa adına vaftiz olmuşlardı. Daha sonra Petrus'la Yuhanna ellerini onların üzerine koydu ve onlar Kutsal Ruh'u aldılar.

Elçilerin İşleri 8:14-17

Kabul ayini için hazırlanma

Kabul adayları kutsal gizem, inançları ve Hristiyan sorumlulukları hakkında bilgi edinmek için bir dizi özel derse katılır. Kabul ayini hazırlığı, adayların İsa'nın takipçisi olarak nasıl yaşamaları gerektiği hakkında uygun bir anlayışa sahip olmalarına yardımcı olur. Bir zamanlar adayların ilmi hâl olarak bilinen bir dizi soru ve cevabı ezberlemeleri gerekiyordu. Günümüzdeki dersler daha kapsamlıdır ve adayların belirli ihtiyaçları göz önünde bulundurulacaktır.

Kabul ayininin gerçekleştiği yer

Birçok Hristiyan normalde katıldıkları kilisede güçlendirilir. İnsanlar farklı kiliselerden geniş bir aday grubunun bir araya geldiği başka bir kilisede güçlendirilebilir.

6.1.3. Nikah

Hristiyanlar evliliğin Tanrı'dan bir hediye olduğuna, değerinin hafife alınmaması gerektiğine inanırlar. Cinsel ilişki yaşamak ve aile hayatı kurmak için doğru ortamdır. Kilisede Tanrı'nın önünde evlenme çok önemlidir. Evlilik sevginin ve bağlılığın halka duyurulmasıdır. Bu duyuru bir kilise töreninde arkadaşların ve ailein önünde yapılır.

Evliliğin tarihi

"Bugünden itibaren kabul etmek ve sadık kalmak için iyi günde kötü günde, zenginlikte fakirlikte, hastalıkta sağlıkta ölüm bizi ayırana dek seni seveceğim ve sana değer vereceğim" şeklindeki evlilik yeminleri 1552'den beri İngiliz kilise nikahlarında söylenmektedir.

Ama nikah töreni Ortak Dua Kitabına yazılmadan önce evlilikler çok daha merasimsizdi: çiftler herhangi bir zamanda ya da herhangi bir yerde birbirine basit bir şekilde söz verebilirdi ve ağızdan çıkan sözcükler yazılı akit kadar iyiydi.

İngiliz Kilisesi Nikahları

İngiliz Kilisesinde Evlilik

Eğer kilisede evlenmeyi seçerseniz, Tanrı'nın ilişkinizi önemseyeceğinin güvencesiyle, zenginlikleri ve gücünün size yardım etmek için hazır olduğuyula alakalı eklenmiş bir boyut vardır. Evliliğinize Tanrı'yı dahil etmek olağan tüm iniş çıkışları engelleyeceğiniz anlamına gelmez ama yardımı ve yol göstermesi için Tanrı'dan medet umabileceğinizi ve sevgisinin size güç vereceğini bileceksiniz. Ayrıca Hristiyan Kilisesi ailesinin desteğini de alacaksınız.

İngiliz Kilisesindeki Evliliğiniz

Çiftler nerede evlenebilir?

Eğer erkek ya da kadın papaz idaresindeki bölgede yaşıyorsa, çift İngiliz Kilisesinin bölge kilisesinde evlenebilir. 2007 yılından önce altı ay boyunca kilise törenlerine orada katılmadıkça ve seçmen kütüğünde olmadıkça papaz idaresindeki başka bir bölgede evlendirilemezlerdi.

Ama haziran 2007'de İngiliz Kilisesi çiftlerin kendin-inkileri haricinde papaz idaresindeki bir bölgede kilise

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

nikahı yapmalarını kolaylaştırmak için yasada bir değişiklik başlattı. Değişiklikler aile ya da diğer özel bağın olduğu bir kilisede çiftin evlenmelerini kolaylaştırır.

Aşağıdakiler gerekli bağlardır:

- Çiftlerden biri papaz idaresindeki bölgede vaftiz edilmiştir ya da kiliseye kabul edilmiştir
- Çiftlerden biri (herhangi bir zamanda) altı ay ya da daha uzun süre orada yaşamıştır
- Çiftlerden biri altı ay ya da daha uzun süre orada törenlere katılmıştır
- Çiftlerden birinin ebeveyni altı ay ya da daha uzun süre orada yaşamıştır ya da orada törenlere katılmıştır
- Çiftlerden birinin ebeveyni ya da büyük ebeveyni orada evlenmiştir

Genel Rahipler Meclisinin toplantısı tasarı kriterini oy birliğiyle 7 Haziran 2007 cumartesi günü kabul etti. İngiliz Kilisesi resmi devlet kilisesi olduğu için her iki Parlamento Meclisi tarafından onaylanmadan ve kraliyet onayı almadan önce tasarı Parlamentonun Kilise Komitesi tarafından kabul edilmek zorundaydı. 2008 sonbaharında yasallaşması bekleniyor.

Tanrı'nın gözünde nikah, önemli bir geçiş ritüeli olarak görülür ve bazıları için yemini daha önemli kılar.

Nikahtan önce

Törelerden önce çiftin yapması gereken birçok şey vardır. İlk önce nikahtan önceki üç ay boyunca üç pazar günü *nikah ilanlarını* (yaklaşan evliliğin halka duyurusu) okutmak için ayarlama yapmak zorundadırlar. Her iki kişinin papaz idaresindeki bölgesinde okunmak zorundadır. Eğer nikah ilanı herhangi bir sebeple okunamazsa, özel bir izin belgesi piskoposluk bölgesinin piskoposu tarafından çıkarılabilir.

İkinci olarak çift o gün isteyebilecekleri ilahiler ve dualar hakkında papazla konuşmak zorundadır. Birçok çift çiçek düzenlemesi veya müzisyenler gibi ekstra detaylar dahil etmek ister.

Bazı kiliseler papazın para, fikir ayrılığı, iletişim ve cinsel ilişki gibi konuları ele alacağı evlilik hazırlığı sunar. Çiftin evlilikleri boyunca karşılaşılabileceği olası sorunları ortaya koyar ve onların üstesinden gelmek için fikirler önermeye yardımcı olur.

İngiliz Kilisesi nikah töreni

Törenin kendisi oldukça tek tip düzene sahiptir:

- Törene başlama: Papaz cemaati karşılar ve daha sonra Hristiyanların evlilikte inandıkları şeyi okur.
- Duyurular: Çift her ikisi de yaşadığı sürece eşlerini seveceğine, rahat ettireceğine, eşlerine saygı göstereceğine ve eşlerini koruyacağına dair Tanrı'nın önünde söz verir.
- Yeminler: Çift daha sonra birbirine yemin eder:
Bugünden itibaren,
kabul etmek ve sadık kalmak için
iyi günde kötü günde,
zenginlikte fakirlikte,
hastalıkta sağlıkta,

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

ölüm bizi ayırana dek,
seni seveceğim ve sana değer vereceğim.

Geleneksel İngiliz Kilisesinin Evlilik Yeminleri
Yüzükler: Çift yüzükleri birbirine takar ve şöyle
söyler:

Tanrı'nın,
Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'un sevgisi içinde
vücudumla sana saygı gösteriyorum,
olduğum şeyi sana veriyorum
ve sahip olduğum her şeyi seninle paylaşıyorum.

Güçlendirme – İngiliz Kilisesinin Güçlendirme töreni hakkında bir video.

Yüzüklerin birbirine takılması için geleneksel sözcükler

- Duyuru: Papaz çifte artık karı koca olduklarını söyler.
- Dualar: Dualar çift için okunur. Çocuk verilmesi için dua edilmesini kapsayabilirler ama bu isteğe bağlıdır.
- Okumalar ve vaaz: İncil'den bazı okumalar olacaktır ve papaz vaaz verir.
- Nikah defterini imzalama: İki şahitle birlikte gelin ve damat yasal gereklilik olan nikah defterini imzalar. Yasal olarak bağlayan evlilik cüzdanını alırlar.

Videolar

Nikah – Geleneksel İngiliz Kilisesi nikahı hakkında bir video.

Vaftiz Töreni –Geleneksel İngiliz Kilisesinin vaftiz töreni hakkında bir video.

6.2. Protestanlık

Protestan Kilisesi birçok farklı mezhepten oluşur ve önemli farklılıklar gösteren dini uygulamaları İngiliz Kilisesindeki vaftiz töreninden ziyade vaftizdir. Bazı protestanlar bebeğin vaftiz töreni yerine çocuklarını Tanrı'ya adanmayı tercih eder ve daha sonra bu çocuklar vaftiz edilmek isterlerse buna yetişkin olduklarında karar verirler. Diğer törenler aynı uygulamaları paylaşır.

6.2.1. Vaftiz

Vaftiz edilmek bazı açılardan yerel bir kilise içinde özel karşılama gibidir. Ama bundan çok daha fazlasıdır. Vaftiz, birinin kendisini memnun etmek için yaşamayı bıraktığının ("tövbe etmiş") ve bunun yerine Tanrı'nın yolunu yaşamayı seçtiğinin bir işaretidir. Bazı Hristiyan Kiliseleri bebekleri vaftiz eder. Diğer kiliseler bunu "inançlının vaftizinde" göstererek kişi kendisi için karar vereceği yaşa gelinceye kadar bekler.

Hristiyanların vaftiz edilmeyi seçmelerinin bir nedeni Hz. İsa'nın kendisinin vaftiz edilmiş olmasıdır. Ayrıca hayatı farklı şekilde yaşama kararlılıklarının bir simgesi olarak müritlerinden diğerlerini vaftiz etmesini istemiştir.

Törenden önce kutsanan Baptist Kilisesindeki vaftiz havuzu.

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

İncil’de, Matta İncili, bu sözlerin cennete geri dönmeden önce Hz. İsa’nın söylediği son şey olduğu yazılıdır:

“Cennette ve dünyada tüm yetki bana verildi. Bu yüzden gidin ve Baba, Oğul ve Kutsal Ruh adına onları vaftiz ederek tüm ulusları müritim yapın. Bu yeni müritlere size verdiğim tüm emirlere uymalarını öğretin. Ve şundan emin olun: Dünyanın sonuna dek her zaman sizin yanınızdayım.” (Matta 28: 18-20)

Hz. İsa istedi, Hristiyanlar yerine getirdi! Bir bebek vaftiz edildiğinde, ebeveynler ve vaftiz ebeveynler onlar adına sözler verir. Çocuk yeteri kadar büyüdüğünde, güçlendirme töreninde bir Hristiyan olarak yaşamak için kendi sözünü verebilir. Bebekleri vaftiz etmeyen kiliselerin çocuk için Tanrı’ya “teşekkür etmek” ve aile için dua etmek amacıyla “adama” veya “şükran” töreni olabilir. Vaftiz ne anlama gelir?

Birçok Hristiyan için vaftiz içerde olan şeyin dışardaki sembolüdür. Bunun için sözcük bir kutsal gizemdir: kendi içinde sıradan bir şey ama kutsal (özel) anlamı vardır. Bu durumda anlam birinin Hz. İsa’ya yönelmiş olduğu, onu ve yollarını izlemek istediğidir.

Suda vaftizin sembolize ettiği iki büyük şey vardır:

- **Temizlenme.** İnsanlar Tanrı’yı sinirlendiren şeyler yaptıklarında, bu neredeyse ruhunu kirletmek gibidir. Su yıkanmak için kullanılır. Vaftiz aracılığıyla Hristiyanlar yanlış yaptıkları şeyler için Tanrı’dan af dileyerek temizlendiklerini gösterirler.
- **Ölümünden yaşama geçme.** Birinin yerde hareketsiz yattığını görseniz, uyuduğunu veya belki de daha kötüsünü düşünebilirsiniz. Eğer doğrulursa, uyanmış olduğunu düşünürsünüz. Hristiyanlar batırmayla vaftiz edildiklerinde – suyun altında geriye ittirilerek ve daha sonra tekrar yukarıya çekilerek- eski yaşamın gittiğini gösterirler. Eski kişi ölüdür ve yeni kişi canlıdır, Tanrı’yı memnun eden tarzda yaşamaya başlamak için hazırdır.

Baptist Kiliselerinin vaftiz hakkındaki düşünceleri vaftizin yetişkinlikte gerçekleşmesinden dolayı biraz farklıdır. Baptist Kilisesinin üyeleri için vaftiz inanç yolculuğunda çok önemli bir andır. Tanrı’nın varlığının ve kutsamasının bizi karşıladığı ve Rab olarak İsa’ya kişisel inanç bağlılığımızı yaptığımız andır. Eski hayatımızın bitişini ve İsa’nın içinde yeni bir hayata yeniden doğmayı ifade eder. Normalde suyun içine tam olarak batırılmayla gerçekleşerek, tövbeden ve temizlenmeden, ölümünde ve dirilişinde İsa’yla birleşmeden ve hayatlarımız üzerinde Tanrı’nın çağrısına tanık olmaktan bahseder.

Yetişkin vaftizi İsa’nın vaftizini sembolize etmek için çoğu kez suyun içine tam batırılmayı kapsar.

Vaftiz ayrıca kilisede ve dünyada ibadet için Tanrı’nın Ruhunu almakla ilgilidir. Hristiyan Kiliselerinin büyük çoğunluğu vaftizi Tanrı’nın hediyesini aldığımız ve inançla karşılık verdiğimiz bir an olarak kabul eder ama tümü inançlarının vaftizini uygulamaz. Birçoğu, Hristiyan öğrenciliğine olan bağlılığının karşılığını vermek için çok genç yaşta olanları vaftiz eder ve böylece ebeveynler sözlerini yerine getirecekleri yaşa geldi-

klerinde kendileri tarafından daha sonra ‘kabul edilecek’ sözleri onlar adına verir.

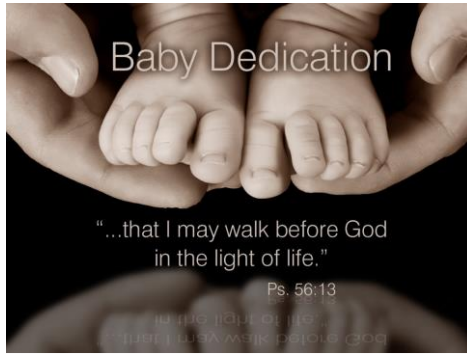
İnançlının vaftizinin bizim için kutsal kitapta belirlenen örnek olduğuna dair görüşümüzü hâlâ belirtirken, birçok Baptist nasıl vaftiz edildiklerini ve imana geldiklerini anlatan farklı bir hikâyeye sahip kişileri bağrına basmak ve kabul etmek isteyecektir:

- İsa örnek oldu: İsa Vaftizci Yahya tarafından vaftiz edildi (Matta 3:13-17; Markos 1:9-11; Luka 3:21-22).
- İsa bize emretti: İsa Büyük Görevde (Matta 28:18-20) şöyle dedi: “Bu yüzden gidin ve Baba, Oğul ve Kutsal Ruh adına onları vaftiz ederek tüm ulusları müritim yapın”.
- İlk kilise uyguladı: Pentekost gününde Petrus insanlara “Her biriniz günahlarınızın affı için İsa Mesih adına tövbe edin ve vaftiz edilin. Kutsal Ruh’un hediyesini alacaksınız” dedi. (Elçilerin İşleri 2:37-38).

İnançlının vaftizinin ilk kilise hayatının ayrılmaz parçası olduğunu ileri süren Elçilerin İşleri kitabı boyunca vaftizin başka örnekleri vardır.

6.2.2. Bebek Adamaları

Bunu uygulayan Protestan mezheplerinin çoğunluğunda çocuk adaması çocuğun doğumundan hemen sonra Hristiyan ebeveynler tarafından üstlenilen sembolik bir törendir. Bazı kiliseler bu törenleri toplu halde gerçekleştirir ve aynı zamanda katılan birçok çift ve çocuk olur. Tören çocuklarını Hristiyan inancında eğiteceklerine ve onlara bu fikri aşlamak için çabalayacaklarına dair ebeveynler tarafından halka duyuru olması için planlanır. Cemaat çoğu kez karşılıklı okuma aracılığıyla ya da kilise ailesi

Bazı ebeveynler çocuklarının vaftiz edilmektense adanmalarını tercih eder.

olarak ebeveynlerin çocuklarını inanç içinde yetiştirmelerini teşvik etmek için onların da çaba göstereceğini onaylayan başka bir yöntemle karşılık verir. Törende ima edilen kurtuluş yoktur ve kiliseden kiliseye fark gösterir.

Tanrı’ya bir çocuk adama düşüncesi kesinlikle İncil’de bulunabilir. Eğer Tanrı ona bir oğlan çocuğu verirse, çocuğunu Tanrı’ya adayacağına söz veren Anna kısır bir kadındı. (1 Samuel 1:11). Luka 2:22 Tanrı’ya adamak için Meryem ve Yusuf’un İsa’yı kırk gün sonra tapınağa götürmesinin hikâyesiyle başlar. Bu, bir kurban içerdiği için nispeten daha alakalıydı ama bir kez daha bu tören herhangi bir kurtuluş seviyesi göstermedi.

Çocuk / bebek adaması Yeni Ahitte Hristiyanlardan istenen iki emirden – vaftiz ve Efkaristiya- biri değildir. Hristiyanlar olarak vaftiz edilirdik ve İsa’nın içimizde yaptığının dış ve halka ait belirtileri olarak Efkaristiya’ya katılırız. Bebek adaması resmi olarak başlatılan kilise emri değilken, ebeveynler çocuğun kurtuluşunu temin eden şey olarak görmedikçe kutsal kitapla herhangi bir çelişki görünmez.

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

Videolar

Bebek adaması – Adama törenini gösteren video

Vaftiz – Yetişkin vaftizinin önemini açıklayan ve gösteren bir video

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

7. Başlıca Diğer Dinler

7.1. Budizm

7.1.1. Meditasyon

Meditasyon kişinin tamamen farkındalık kazanmak amacıyla kendini düşüncelerinden ve duygularından uzaklaştırmak için kullandığı ruhsal ve fiziksel davranış biçimidir.

Bazı dinler meditasyona veya düşünceye yönelik özel uygulamalarını tanımlamak için 'meditasyon' kelimesini kullanmasa da neredeyse bütün dinlerde rol oynar.

Meditasyon her zaman dini bir öğeye sahip değildir. Yaşam deneyiminin doğal bir parçasıdır, sağlığı korumak ve bağımsızlık sistemini güçlendirmek için gittikçe kullanılan bir terapidir.

Zihni açılırken ve algısı keskinleşirken gün batımına veya güzel bir tabloya bakan, sakinliği ve içindeki keyfi hisseden biri meditasyon aleminin tadına varmıştır. Başarılı meditasyon sadece olmak- yargılamamak, düşünmemek, sadece farkında olmak, ortaya çıkardıkça her anı huzur içinde yaşamak anlamına gelir.

Budist meditasyonu nedir?

Budizmde meditasyon yapan kişi transa geçmeye ya da meleklerle veya başka bir doğaüstü varlıkla iletişime geçmeye çalışmaz.

Meditasyon vücudu ve zihni kapsar. 'İkilik' dedikleri şeyden kaçınmak istemelerinden dolayı Budistler için özellikle önemlidir ve bu yüzden meditasyon yapma şekilleri vücudu ve zihni tek bir varlık olarak kapsamak zorundadır.

En genel tanımıyla meditasyon zihnin kontrolünü ele geçirme yöntemidir böylece zihin huzurlu ve odaklanmış olur, meditasyon yapan kişi daha çok farkındalık kazanır.

Meditasyonun amacı, amaçsız (hatta amaçlı) düşünceler silsilesinde koşuşturan zihni durdurmaktır. İnsanlar çoğu kez meditasyonun amacının zihni sakinleştirmek olduğunu söyler. Meditasyonun birkaç yöntemi vardır – uzun zamandan beri kullanılan ve çalışmak için gösterilen yöntemler. İnsanlar kendi başlarına ya da gruplar halinde meditasyon yapabilir.

Grup içinde meditasyon yapmanın – belki *sesshin* isimli bir inzivada, bir meditasyon odasında ya da *zendoda*- kişiye hem daha geniş Budist topluluğunun hem de her türden varlıkların daha geniş topluluğunun bir parçası olduğunu hatırlatma faydası vardır.

7.1.2. Mandalalar

Tibet Budizminin en zengin görsel objelerinden biri mandaladır.

Mandala evrenin sembolik bir resmidir. Bir masa üstünde renkli kumlarla veya çok yetenekli ustanın zihnindeki görselleştirmeye oluşturulan bir duvar veya kağıt üstündeki boyama olabilir.

Mandala meditasyon boyunca tasarlanan hayali bir sarayı temsil eder. Saraydaki her objenin aklın bakış açısını temsil eden ya da yol gösterici ilkenin meditasyon yapan kişisini hatırlatan anlamı vardır. Mandalanın amacı sıradan zihinlerin aydınlatılmış zihinlere dönüşmesine yardımcı olmak ve şifayla yardım etmektir.

Tibet mandalas (bu makaledeki örnek gibi, Tibet'te Lhasa şehrinin yakınında bulunan Drepung Loseling Manastırının keşişleri tarafından Manchester'da oluşturuldu) desenin merkezinde ana Tanrı'yla birlikte Tanrıları kapsar. Sarayda oturan Tanrılar felsefik görüşleri somutlaştırır ve rol modeller olarak hizmet eder.

Bir kum mandalas oluşturma

Budist kutsal kitabına göre kumdan oluşturulan mandalalar çevreye ve onlara bakan insanlara pozitif enerjiler yayar. Arınmayı ve şifayı etkilediklerine inanılıyor. Mandala kum boyaması Buda'nın kendisi tarafından tanıtıldı ve her birinin öğreteceği farklı derslerle birlikte mandalının birçok farklı tasarımı vardır.

Mandala kum boyama süreci bir açılış töreniyle başlar ve bu açılış töreni boyunca budist rahipler alanı kutsar ve iyiliğin güçlerini kullanır. Keşişler parlak elbiseler içinde ilahi söyler ve dans eder.

7.1.3. Budist Âdetleri

Buda'ya Saygı Gösterme

Budist geleneği dünyanın farklı bölgelerinde birçok farklı âdet ve uygulama geliştirmiştir. Bu, Buda'nın meziyetleri üzerine meditasyon yapma ve Buda'yı ya da Buda figürünü onurlandırma şeklini alabilir. Kişi Buda'nın kutsal emanetlerine ya da resimlerine adaklar adayarak Buda'yı onurlandırabilir.

Hediyelerin değiş tokuşu

Theravada geleneğinde ruhban sınıfından olmayan Budistler çoğu kez Budist keşişlere hediyeler verir ama daha genel olarak birbirine iyi niyetlerle hediye vermek de teşvik edilir.

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

Theravada Budizminde keşişlerin Budist uygulamasının meyvelerini topladıkları düşünülür. Keşişlerin sorumluluğu bunları ruhani sınıftan olmayan Budistlerle örnekleri ve öğretileri aracılığıyla paylaşmaktır.

Keşişlere hediye verme de ruhani sınıftan olmayan insanların yararlandığı ve onlara değer kazandıran bir şey olarak düşünülür.

Hac

Buda'nın yaşamında kilit noktaları işaret eden dört ana hac merkezi Buda'nın ölümünden sonraki ilk iki yüzyıl içinde meydana geldi. O zamandan beri neredeyse Budizmin kurulduğu her bölgede her birinin kendi uygulamaları ve âdetleriyle birlikte diğer merkezler ortaya çıkmıştır. Hacin amacı ruhsal bir disiplin geliştirmek, bir yemini yerine getirmek ya da sadece yolculuk etmektir. Önemli bir Budist uygulamasıdır. Ayrıca hac takva duygularını ifade etmeye ve hac yeriyle ilişkilendirilen tarihi figürlerle bir ilişki oluşturmaya yardımcı olur.

Papazlığa Atanma Töreni

Manastıra ait sanghaya kabul iki geçiş riti içermektedir:

- Laik hayattan feragat
- Keşiş adayı olarak manastır hayatını kabul

Birçok durumdan beri bir keşiş olarak kabul yirmi yaşından önce yapılamazdı, iki tören yıllar geçtikçe ayrılabilir. Papazlığa atanma töreni tüm geleneklerde önemli bir törendir. Örneğin Theravada'da papazlığa atanma töreni keşiş olma anlamına gelir. Theravadin keşişi olmak için aday kafasını ve sakalını tıraş eder, keşişin sarı cüppesini alır. On Emrin tekrarlanmasını kapsayan çeşitli yeminler değiş tokuş edilir. Daha sonra adayın geçmişteki davranışları ve pozisyon için uygunluğu sorgulanır. Eğer memnun olursa, görevi yerine getiren başkeşiş adayı kabul eder.

Videolar

Meditasyon – Meditasyonun nasıl yapılması gerektiği hakkında bir rehber video

Mandalalar – Mandalaların önemi hakkında bir video

7.2. Hinduizm

Hinduizmde tek bir Tanrı yoktur, binlerce Tanrı ve Tanrıça vardır. Hindular aile geleneğine, koşullara, folklor ve topluluktaki konuma bağlı olarak farklı Tanrıları ve Tanrıçaları takip etmeyi ve kutlamayı tercih eder. Kutsal kitaplar törenleri açıklar ama bunlar önceki cümlede özetlendiği gibi biraz değişiklik gösterecektir.

7.2.1. Hindu Bebek Törenleri

Hindu ritüelleri (sanskalar) bebek doğmadan önce başlar. Hindular Hindu ırkını devam ettirmenin

Mundan. Saç tıraşı, kirliliğin giderilmesi.

her bir bireyin sorumluluğu olduğuna inanır ve bu nedenle bir çift evlendikten hemen sonra Garbhada (gebe kalma) isimli bir dua kişinin ebeveysel sorumluluklarının tamamlanması için okunur. Hamileliğin üçüncü ayı sırasında Punsavana (fetüs koruması) töreni gerçekleştirilir. Bu tören fetüsün güçlü fiziksel gelişimi için yapılır. *Simantonnyana* yedinci ay sırasında gerçekleştirilir. Bu, baby shower (doğum öncesi parti) ile eş değerdir ve 'hamile annenin aşermesini giderme' anlamına gelir. Dualar doğmamış bebeğin sağlıklı ruhsal gelişimine ağırlık vererek anne ve bebek için sunulur. Hindular hamile kadının ruh halinin doğmamış bebeği etkilediğine inanır.

Bebek dünyaya gelir gelmez bebeğin aileye gelişini karşılamak için bebeğin ağzına biraz bal koyarak ve Tanrı'nın adını bebeğin kulağına fısıldayarak Jatakarma gerçekleştirilir.

Diğer ritüeller isim koyma törenini (Namakarana), Nishkarmana'yı (bebeğin ilk gezisi) ve Annaprasana'yı (bebeğin katı gıdayı ilk kez tatması) kapsar.

Kulak delme (Karnavedha) töreninin ve ilk saç kesimi (Mundan) törenlerinin de oldukça önemli olduğu düşünülür. Bu kutsal gizemler her iki cinse de uygulanır. Hindular kulak memelerinin altında bir delik açmanın akupunkturdan faydalandığına inanıyor.

Karnavedha şifa ve sağlığı dengeleyen kulakların delinmesi.

Saç tıraşı kirliliğin giderilmesiyle ilişkilidir. Çocuk okula gitme yaşına geldiğinde, Upanayana (kutsal sıra) töreni gerçekleştirilir. Kutsal sıranın üç aşaması örgün eğitimin başlangıcından önce edilen üç yemini (bilgiye, ebeveynlere ve topluma saygı göstermek) temsil eder.

7.2.2. Nikah Törenleri

Hindu kutsal gizemleri 'sanskalar' olarak adlandırılır ve nikah töreni zamanında gerçekleştirilen kutsal gizemler 'Vivah Sanskar' olarak adlandırılır.

Bu sanskar, yeni bir aile birimi kurmayı kapsayan 'Grihstha Aşrama' olarak adlandırılan hayatın ikinci ve en önemli aşamasının başlangıcını işaret eder.

Ev halkının sorumluluklarının ve görevlerinin açıklandığı bu törende uyumlu oldukları düşünülen iki

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

birey ömür boyu sürecek beraberlik oluşturur.

Nikah töreninde gerçekleştirilen belirli ayrıntılar ve ritüeller bölgeden bölgeye farklılık gösterir ve çoğu kez tamamlanması birkaç saat alır. Britanya’da aynı geleneklere saygı gösterilir ve ailenin geldiği yerde izi sürülebilir.

Hindu nikahının ana aşamaları şunlardır:

Jayamaala

İlk önce gelinin ebeveynleri damadı ve damadın ailesini nikahın gerçekleşeceği evin sınırında karşılar. Kırmızı kum-kum (bir tür toz) işareti alınlarına sürülür. İki aile arasındaki ilişkinin başlangıcını işaret ederek her iki ailenin üyeleri resmi olarak tanışırılır. Daha sonra gelin ve damat çelenkleri (Jayamaala) değiş tokuş eder ve şunları söyler: "Burada bulunan tüm bilge kişilerin birbirimizi memnuniyetle, kendi isteğimizle ve hoş bir şekilde kabul ettiğimizi bilmesini isteriz. Kalplerimiz uyumlu ve sular gibi birleşiktir."

Jayamaala, çelenklerin değiş tokuş edildiği törenin ilk kısmı.

Madhu-Parka

Damat 'mandap' isimli özellikle süslenmiş bir sunağa getirilir ve koltukla sütun, saf yağın, yoğurdun, balın ve şekerin bir karışımı olan karşılama içkisi damada sunulur.

Gau Daan ve Kanya Pratigrahan

'Gau' inek ve 'Daan' bağış anlamına gelir. Günümüzde sembolik hediye değiş tokuşu, özellikle giysi ve takılar, gerçekleşir. Damadın annesi geline şans getiren bir kolye (mangala sootra) verir. Mangla sootra Hindu bir kadın için medeni hal simgesidir. 'Kanya' kız çocuk anlamına gelir ve 'Pratigrahan' her iki tarafta da karşılıklı cevap alıp verme alışverişidir. Gelinin babası kızının damadı kabul ettiğini açıklar ve onlardan kızını kabul etmelerini ister.

Vivaha-homa

Bir kutsal ateş yakılır ve purohit (papaz) Sanskritçe kutsal mantralar (dini şiirler) okur. Dualar söylenirken adaklar ateşe sunulur. "Benim için değil" anlamına gelen "Id na mama" sözcükler adaklardan sonra tekrar edilir. Bu, aileyi idare etmek için gereken bencil olmama durumunun erdemi öğretir.

Paanigrahan

Yemin törenidir. Koca, karısının elini tutarak "Dharma'nın ruhuyla elini tutuyorum, karı ve kocayız" der.

Shila Rohan ve Laaja Homa

Shila rohan gelinin taşın/kayanın üstüne çıkmasıdır, görevlerini yerine getirirken yaşadığı zorlukları aşmak için istekliliğini ve gücünü sembolize eder. İkisi de yaşıca kutsal ateşin etrafını dört kez dolaşır. Gelin üç kez önde yürür ve dördüncü kez damat önde yürür. Damada sorumlulukları hatırlatılır. Çift gelinin erkek kardeşlerinin ateşe sunulan, toplumun refahı için beraber çalışacaklarını sembolize eden arpayı döktüğü ellerini birleştirir. Koca ilk kez karısının saçındaki ayırma yerini kırmızı

Shila rohan ve Laaja Homa, gelinin erkek kardeşleri tarafından gerçekleştirilir.

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

kumkum tozuyla işaretler. Buna 'sindoor' denir ve evli Hindu kadının ayırt edici bir işaretidir.

Sapta-Padi

Törenin ana ve yasal kısmıdır. Çift her adımda bir dua okuyarak yedi adım atar. Bunlar değişik tokuş edilen yedi yemindir. Birincisi yiyecek, ikincisi güç, üçüncüsü bolluk, dördüncüsü akıl, beşincisi çocuklar, altıncısı sağlık ve yedincisi arkadaşlık içindir. Bazı bölgelerde gelin yedi adım atmak yerine sağ ayağının ucuyla yedi taş ya da fındığa dokunur. Bu törenden sonra sembolik bir evlilik ilmeği düğümlenir.

Surya Darshan ve Dhruva Darshan

Çift yaratıcı hayatla kutsanmak için Güneş'e bakar. Dhruva'nın (Kutup yıldızı) yönüne bakarlar ve Kutup yıldızı gibi sağlam ve sabit kalmak için karar verirler.

Ashirvada (Kutsamalar)

Çift uzun ve refah bir evlilik yaşamı için yaşlılar ve papaz tarafından kutsanır.

Yanlış Anlamalar

Hindu evlilikleri hakkında iki yanlış anlamayı açıklamak önemlidir: görücü usulü evlilikler ve çocuk evlilikleri. Hindu kutsal kitapları evliliklerde güç kullanımını ya da baskıyı yasaklar. Görücü usulü evlilikler hem gelinin hem de damadın anlaşmasına dayanır ve mecburi evliliklerle karıştırılmamalıdır. Çocuk evlilikleri Hinduizmde artık yasaklanmıştır.

7.2.3. Cenaze Törenleri

Hindular genellikle yaşamın ve ölümün samsara kavramının, ya da yeniden doğuşun, parçası olduğuna inanır. Birçok Hindu için samsaradan kaçarak ve kurtuluşun yüce hali olan mokşaya erişerek tutkudan arınmış hale gelmek nihai amaçtır. Mokşaya erişilir erişilmez, ruh kutsal güç ve nihai gerçeklik olan Brahman'ın içine çekilecektir.

Ölüm Yaklaştığında

Bir Hindu ölüme yaklaştığında, papazla iletişime geçilmeli, papaz ve aile ölmekte olan kişiyle birlikte olmak için bir araya gelmelidir. Orada bulunanlar mantralar (dini şiirler) okumalı veya okunan mantraların kaydını çalmalıdır. Ölümün yaklaştığı görüldüğünde, mümkünse vücut yerdeki çim hasıra taşınmalıdır. Ganj Nehri'nden bir miktar su ölmekte olan kişinin ağzına koyulmalıdır. Ölümden önce mümkün olmazsa, bu eylemler ölümden hemen sonra gerçekleşmelidir.

Ölüm Gerçekleştikten Sonra

Ölüm gerçekleşir gerçekleşmez, orada toplananlar pis olarak görüldüğü için cesede gereksiz temastan kaçınacaktır.

Hindu Cenazesini Kaldırma Zamanı

Cenaze için hazırlıklar hemen başlar. Cenaze en kısa sürede- geleneksel olarak, hangisi önce gerçekleşirse sonraki alacakaranlıkta ya da şafak vaktinde- gerçekleşmelidir. Papazla iletişime geçilmelidir ve papaz karar alma sürecini yönetebilir ve aileyi Hindu dostu bir cenaze evine yönlendirebilir.

Organ Bağışı

Hindular için organ bağışı kabul edilebilir bir şeydir çünkü organ ya da doku bağışını yasaklayan Hindu yasaları yoktur.

Mumyalama

Hinduizmde mumyalama kabul edilebilir bir şeydir.

Cesedi Hazırlama

Geleneksel olarak ceset aile üyeleri ve yakın arkadaşlar tarafından yıkanır. Birçok Hindu cenaze evi cesedi ailenin yıkamasının önemini bilir ve ailenin cesedi hazırlamasına izin verecektir. Bu mümkün olmazsa, cenaze evi cesedi yıkayabilir ve giydirebilir. Abdest için ölünün başı güneye doğru dönük olmalıdır. Hem yakılmış bir gaz lambası hem de ölünün favori tanrısının bir resmi ölünün başının yan tarafında bulundurulmalıdır. “Abhisegam” (kutsal banyo) için ceset geleneksel olarak sütün, yoğurdun, saf yağın (sade yağ) ve balın bir karışımıyla yıkanır. Ceset saf suyla da yıkanabilir. Ceset yıkanırken, cesedi yıkayanlar mantralar (dini şiirler) okumalıdır. Ceset yeteri kadar temizlenir temizlenmez, ayak başparmakları birbirine bağlanmalıdır, eller dua etme pozisyonuna getirilmelidir ve ceset düz bir beyaz çarşafı ile örtülmelidir. Eğer ölen kişi kocasından önce ölen evli bir kadınsa, kırmızılar içinde giydirilmelidir.

Hindu Cenazesinden Önce İnceleme, Ölüyü Bekleme veya Ziyaret

Hindular ölüyü yakmadan önce genelde kısa bir süre ölüyü bekler. Ceset basit, ucuz bir tabutta sergilenmelidir. “Vibuti” (kül) ya da “chandanam” (sandal ağacı) erkeğin alına ve zardaçal kadının alına sürülmelidir. Boynun etrafına çiçeklerden oluşan bir çelenk yerleştirilmeli ve tabut içine hint fesleğeni koyulmalıdır. Aile ve arkadaşlar ölüyü beklerken tabutun etrafında toplanır ve ilahiler ya da mantralar (dini şiirler) okuyabilirler. Ölüyü beklemenin sonunda, ceset yakılmak için kaldırılmadan önce, birçok Hindu tabutun yanına “pinda” (pirinç topları) bırakır. Ölüyü beklemenin sonunda tabut ayak kısmından kaldırılır ve yakılma yerine getirilir.

Ölü Yakma

Geleneksel olarak bebekler, çocuklar ve azizler haricinde tüm Hindular yakılır.

Cesedi bir araç içinde götürme kabul edilse de, geleneksel olarak tabut bir sedye üzerinde taşınır ve yakılma alanına götürülür. Cenaze arabası gibi bir araç taşıma için kullanılırsa, en yaşlı erkek akraba (“karta” olarak bilinir) ve ailedeki diğer yaşça büyük erkek tabuta eşlik etmelidir. Ölü yakmaya sadece erkeklerin katılması alışlagelmiştir.

Tarihsel olarak Hindu ölü yakmaları Hindistan’daki Ganj Nehri üzerinde gerçekleşir. Aile odun yığını oluşturur ve cesedi odun yığınının üzerine koyar. Karta ceset solunda kalsın diye saat yönünün tersine yürüyerek ve kutsal suyu odun yığınının üzerine serpererek cesedin etrafını üç kez dolaşacaktır. Karta daha sonra odun yığınına ateşe verecektir ve orada toplananlar ceset tamamen yanıncaya kadar kalacaktır. Hindistan dışında yaşayan Hindular için cesedin Hindistan’a nakliyesini ayarlayacak ve vekil kartayla birlikte geleneksel ölü yakma törenini düzenleyecek şirketler vardır.

Birleşik Krallıkta sadece krematoryumlar cesetleri yakabilir. Ama çoğu krematoryum ölü yakmadan önce törenlere ve konukların ölü yakmada bulunmasına izin verecektir. Bu yüzden ritüellerin çoğu hâlâ yerine getirilebilir. Ceset krematoryuma ayak kısmından, tercihen ayakları güneye bakacak şekilde, getirilmelidir. Orada toplananlar dua edebilir ve daha sonra karta ceset etrafındaki ritüel turunu gerçekleştirecektir. Bu noktada ceset yakılma için hazırdır ve ayak kısmından fırının içine yerleştirilmelidir. Ceset tamamen yandığında orada bulunanlar evlerine dönecektir.

Bu resim geleneksel ölü yakılan odun yığınının gösterir ama bu, ölü yakılmalarının bir krematoryumda gerçekleştiği Britanya’da yasal değildir.

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

Cenaze Sonrası Kabul Töreni

Eve döndükten sonra tüm aile üyeleri banyo yapacak ve üzerlerine temiz giysiler giyecektir. Daha sonra aile yemek için bir araya gelecektir. Papaz aileyi evde ziyaret edebilir ve evi tütsüyle arındırabilir.

Hindu Yas Süreci ve Anma Etkinlikleri

Ölü yakmadan sonraki gün karta krematoryuma geri dönecek ve külleri toplayacaktır. Gittikçe diğer nehirler Ganj Nehri'nin yerine kullanılma için kabul edilebilir bir hale gelseler de geleneksel olarak küller Ganj Nehri'nin içine daldırılmalıdır. Hindistan dışında yaşayan Hindular için yakılan cesetlerin kalıntılarının Hindistan'a nakliyesini ayarlayacak ve Ganj Nehri'ne külleri daldıracak şirketler vardır.

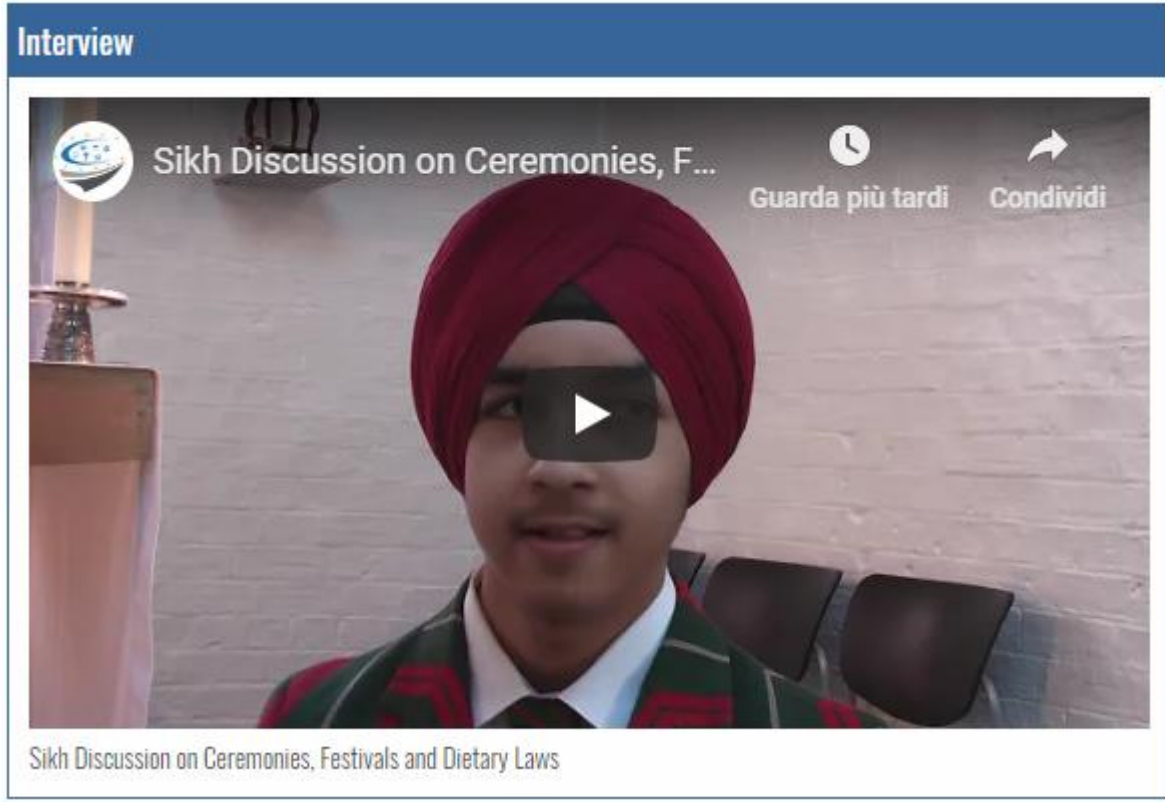

Ölen kişinin külleri geleneksel olarak Ganj Nehri'nde serpilir.

Ölünün yakılması on üç gün süren yas sürecinin başlangıcını işaret eder. Yas ritüelleri topluluğa bağlı olarak farklılık gösterebilse de bu süreç boyunca ölen kişinin ailesi evde duracak ve misafirleri kabul edecektir. Ölen kişinin bir resmi görünür bir şekilde sergilenebilir ve çiçeklerden oluşan bir çelenk resmin üstüne koyulabilir. Yas süreci boyunca ölen kişinin bedenden ayrılmış ruhunun reenkarnasyon için yeni bir vücut bulmasına yardımcı olan “preta-karma” töreni gerçekleştirilecektir.

Ölümünden bir yıl sonra aile ölen kişiye saygı gösteren “sraddha” isimli bir anma etkinliği düzenleyecektir. Karta en yüksek kastın üyeleri Brahminleri eve davet edecek ve onlara kendi ebeveynleriymiş gibi davranarak özenle hazırlanmış yemeği sunacaktır.

7.3. Sihizm

7.3.1. Beş Kural

Beş Kural Guru Gobind Singh tarafından 1699 yılındaki Sih Ulusu (Khalsa Panth) oluşumuna dayanır. Guru onları birçok nedenle tanıştırdı:

- Bu ortak sembolleri benimseme Khalsa'nın üyelerini belirleyecektir
- Khalsa'nın tüm üyeleri beş kuralı uyguladığı için topluluğun üyeleri birbirine fazlasıyla bağlıdır
- Her kuralın özel bir anlamı vardır

Beş kuralın anlamı

Birlikte alınan beş kural, bunları uygulayan Sih'in kendisini takva hayatına ve Guru'ya boyun eğmeye adanmışlığını sembolize eder.

Beş kural Khalsa'ya kabul edilen Sihlerin uyguladığı beş fiziksel semboldür.

Beş kural şöyledir:

- Keş (saçın kesilmemesi)
- Kara (çelik bir bilezik)
- Kanga (tahta bir tarak)
- Kerça (pamuklu iç çamaşır)
- Kirpan (çelikten hançer)

Beş kural Sih olmanın sembolüdür ve günümüzde Sihlerin inancının sembolü olarak uygulanır.

Keş – saçın kesilmemesi

Sih'in saç kesmeme uygulamasını yerine getirmesi için çeşitli nedenler ve sembolizmler öne sürülmüştür.

- Tarih boyunca saç (keş) hem kutsallığın hem de gücün simgesi olarak kabul edilmiştir.

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

- İnsan saçı Tanrı'nın yaratışının parçasıdır. Saç kesmemeyi yerine getirmek kişinin Tanrı'nın tasarladığı gibi Tanrı'nın hediyesini kabul etmeye istekli olduğunu gösterir.
- Saç kesmeme basit bir hayatı benimsemeyi ve kişinin dış görünüşündeki kibri reddetmeyi sembolize eder.
- Kişinin saçını kesmemesi vücuduyla ilgili kaygıların ötesine geçme ve ruhsal olgunluğa erişme isteğinin bir sembolüdür.
- Bir Sih başını berbere değil sadece bir Guru'ya eğmelidir.
- Gruba üyeliğin oldukça göze çarpan bir sembolüdür.
- Khalsa'nın kurucusu Guru Gobind Singh'in dış görünüşünü takip eder.

Saçı örtme karışık ve zaman alıcı bir şey olabilir. Bazı insanlar türbanın dini sembol olduğuna dair yanlış kaniya sahiptir ama bu dağınık saçın sembolüdür.

Sih erkeklerin sakallarını tıraş etmesi, Sih kadınların da herhangi bir vücut tüyünü hatta kaşlarını alması yasaktır.

Kara - çelik bir bilezik

Kendini tutmanın ve soyluluğun bir sembolü.

Bir Sih'in Guru'yla ilişkili olduğunun bir sembolü.

Bir Sih'in Guru'nun hoşuna gitmeyecek hiçbir şey yapmaması gerektiğinin hatırlatıcısı olarak rol oynar.

Başlangıcı ve sonu olmayan Tanrı'nın bir sembolü.

Khalsa Sihleri zincirinde bir halka olarak (halka için kelime 'kari'dir) topluluğa daimi bağın bir sembolü.

Kara altın ya da gümüşten ziyade çelikten yapılır çünkü bir takı değildir.

Kanga - tahta bir tarak

Bu, temiz bir zihni ve vücudu sembolize eder çünkü kesilmemiş saç temiz ve düzenli tutar.

Tanrı'nın yarattığı vücuda bakmanın önemini sembolize eder. Bu, Sih'in vücuduyla ilgili kaygıların ötesine geçme amacıyla çelişmez, aydınlanma için vücut kişinin aracı olduğundan dolayı kişi vücuduna uygun bir şekilde bakmalıdır.

Kerça – özel iç çamaşırı

Diz altına gelmemesi gereken bir çift paçalı dondur. On sekizinci ve on dokuzuncu yüzyılın Sih savaşçıları için savaş durumunda ata binildiğinde çok uygun olan, özellikle kullanışlı bir giysiydi. İffetin bir sembolüdür.

Kirpan – dini bir hançer

Kirpan'ın sabit bir biçimi yoktur ve yaklaşık on santimle bir metre arası uzunluğa sahip herhangi bir şey olabilir. Kın içinde tutulur ve kıyafetin üstünde ya da altında taşınabilir.

Kirpan şunları sembolize edebilir:

- Maneviyat
- Asker azizlerin parçası olan asker

Ayrıca bazı kadınlar geleneksel elbise giymeyi tercih eder.

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

- İyi savunma
- Güçsüz insanları savunma
- Adaletsizliğe karşı mücadele
- Tanrı için bir metafor

Sihlerin beş kuralı uygulaması için Guru'nun talimat vermesi bir Sih için tamamen yeterli bir nedendir ve daha fazla şeyin söylenmesine gerek yoktur.

Sih tarihinin her geçen yılıyla birlikte semboller çok daha güçlü hale gelmiştir.

Her Sih aynı beş kuralı benimseyerek 1699 yılından beri her Sih savaşçısıyla, aziziyle ya da şehidiyle ve Khalsa'nın yaşayan her üyesiyle birleştiğini bilir.

7.3.2. İsim Koyma Töreni

Sih bebek törenleri

Sihler tüm törenler için (doğum, isim koyma ve evlilik) Sih Rahit Maryada'da (Sih yasası) düzenlendiği gibi talimatları takip eder ve kutsal kitap olan Guru Granth Sahib'e uyar.

Hamile olduklarını öğrendiklerinde Sih kadınlarının yaptığı ilk amel duadır. Bebek doğduğunda, Mool Mantar'ın (Guru Nanak tarafından oluşturulan temel bir dua) sözcükleri çocuğun kulaklarına fısıldanır ve ağzının içine bir parmak bal koyulur.

Ayrıca doğumdan sonra fiziksel olarak mümkün olan en kısa sürede ibadethaneyi ziyaret etmek alışılmıştır, bu genellikle çocuğun doğumunun kırk günü içinde olur.

Gurdwara'nın (Sihlerin ibadethanesi) içindeyken Guru Granth Sahib kitabı Granthi (papaz) tarafından rastgele açılır ve bir bölüm yüksek sesle okunur. Daha sonra aile açılan sayfadaki ilahinin ilk harfini kullanarak bir isim seçecektir. Bebeğin ismi cemaate duyurulur, Granthi de eğer bebek erkekse Singh'i (aslan), bebek kızsı Kaur'u (prenses) soyisim olarak ekleyecektir.

Kutlamak için undan, irmikten, tereyağından ve şekerden yapılan tatlı Karah Parshad cemaat arasında dağıtılır.

Sih isim koyma töreni çok özel olaydır ve genellikle Gurdwara özel olay için dolup taşacaktır.

7.3.3. Nikah Töreni

Sih evliliği Anand Karaj olarak adlandırılır. Bu evlilik şekli Sih Guruları zamanından itibaren uygulamaya konmuştur ve Hindistan'daki İngiliz yönetimi sırasında 1909 Anand Evlilik Yasasıyla yasal olarak tanınmıştır.

Merkezi olarak kabul edilen Sih Yasasına (Sih Rehat Maryada) göre Sih inancına sahip olmayan kişiler Anand Karaj törenindeki nikaha alınamazlar.

Yetişkin Sih erkekler ve kızlar evlilik hayatının sorumluluklarını tamamıyla üstlenebildiklerinde evlenirler. Çocuk evliliği yasaktır. Sih evlilikleri ebeveynler tarafından düzenlenebilir ve desteklenebilir ama bu gerekli değildir. Erkekler ve kızlar doğrudan tanışır ve evlenir. Dini rehberlik Sih erkeğin ve kadının müstakbel eşinin sosyal sınıfını düşünmeden evlilik yoluna girmesidir. Nikahtan önce nişan töreni gerçekleşebilir ama bu gerekli değildir. Şanslı, iyi veya kötü günlerle alakalı herhangi bir batıl inanca aldırılmadan taraflar için uygun herhangi bir gün ayarlanır. Hindu tipi evlilik ritüelleri kesinlikle yasaktır.

Çoğu evlilik sabah gerçekleşir. Tören kutsal shabadların (Sih kutsal kitabı Guru Granth Sahib'den ilahiler) söylendiği Milni isimli iki tarafın birleşmesiyle başlar. Genellikle Ardaas da (yalvarış) Milni'de (belirtilmemiş) söylenir.

Proje no: 2017-1-IT02-KA201-036784

İki taraf birbirini selamlayan Sih'i şu sözlerle söyler "Waheguru Ji Ka Khalsa, Waheguru Ji Ki Fateh" (Khalsa zaferin de kendisine ait olduğu Bilginin Muhteşem Vericisi'ne aittir.)

Nikah törenleri gibi birçok özel tören Gurdwara'da gerçekleşir.

Evlilik töreni Guru Granth Sahib'in kutsal huzurunda bir cemaat toplantısında gerçekleşir. Shabadlar (Sih ilahiler) söylenir, erkek ve kız Guru Granth Sahib'in karşısında yan yana oturur. Kız erkeğin sol tarafında oturur. Çift ve çiftin ebeveynleri (ya da koruyucu kişiler) ayağa kalkar ve Anand evliliğinin başlangıcı için Waheguru'nun Kutsaması'nı (Bilginin Muhteşem Vericisi) isteyen Ardaas sunulur. Herhangi bir Amritdhari Sih (geleneksel Amrit güçlendirmesi yaşayan erkek veya kadın bu yüzden belirtilen Sih yasasını günlük hayatta uygular) evlilik törenini gerçekleştirebilir. Bu görevi yerine getiren kişi Guru'nun öğretilerine göre çifti evlilik hayatının

görevlerine karşı uyarır. Karı koca olarak ortak sorumluluklarını açıklar.

Sih karı-koca sevgisi dört lavanda (Guru Granth Sahib'in Suhi raga bölümünde Dördüncü Guru tarafından bestelenen ilahiler) anlatıldığı gibi nefis ve Yüce Ruh arasındaki sevgi üzerinde biçimlendirilir. Gelin ve damat Guru (Granth Sahib)'nin ve kutsal cemaatin huzurunda birbirine sadakat yemini eder. Guru Granth Sahib'in önünde eğilerek sorumluluklarını kabul ederler. Anand evliliği kutsal bir gizemdir ve hiçbir belge gerekli değildir.

Ana tören çok sadedir. Damat omzunun üzerine bir fular takar. Sonunda bu, gelinin ellerine (gelinin babası, koruyucu kişi ya da bir başka sorumlu kişi tarafından) bırakılır. Görevi yerine getiren kişi Guru Granth Sahib'den dört lavan (dörtlükler) okur.

İlk dörtlük okunduktan sonra çift ayağa kalkar ve damat geline öncülük ederek müzik eşliğinde, aynı ilahi ragis (dini şarkı söyleyen kişi) tarafından söylenirken, Guru Granth Sahib'in etrafında yavaşça yürür.

Dört ilahinin (lavan) her biri ardından Guru Granth Sahib'in önünde yerlerine döndükten sonra, aynı dörtlük ragis tarafından söylenirken sonraki tavafa başlamadan önce sonraki dörtlük okunurken ayakta kalmalıdır. (Ama günümüzde çiftler Guru Granth Sahib'in her tavafından sonra oturmayı tercih ediyor. Görünüşe göre, ağır işlemesine rağmen, kabul edilebilir hale gelmiş gibi gözüküyor.)

Dört lavandan sonra Anand Sahib ilahisi ragis tarafından okunur. Törenin bitiminde Ardaas (yalvarış) vardır. Kutsal Vaak (Guru Granth Sahib'den bir ilahiyi rastgele okuma) yüksek sesle okunur ve kutsal tatlı olan Karah Parshad pudingi törende bulunan herkese dağıtılır.

Neye izin verildiğinin ve neyin yasak olduğunun özeti

Sih inancına sahip olmayan kişiler Anand Karaj törenindeki nikaha alınamazlar.

Çocuk evliliği yasaktır.

İyi veya kötü günlerle ve ritüellerle alakalı bütün Sih batıl inançları düğün öncesinde, düğün sırasında ve düğün sonrasında kesinlikle yasaktır.

Sihler tek eşliliği uygular.

Dul kadınlar ve erkekler tekrar evlenebilir.

Karı kocanın rolleri tamamlayıcı olarak kabul edilirken (Hindistan'daki Hindu çoğunluğunun yakınlığı ve etkisi yüzünden belirli Sih değerlerinin aşınmasına rağmen) Guru Granth Sahib'in öğretilerinde erkeklerin ve kadınların eşitliği yüceltilir.

Videolar

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Beş Kural – Beş Kural hakkında bir video -

İsim koyma töreni – Sih isim koyma töreni hakkında bir video